

Mapa regionalnych championów biznesowych

jakie firmy napędzają polską gospodarkę

Informacje o raporcie

Zamawiającym raport jest Krajowa Izba Gospodarcza, a wykonawcą Spotdata.

Koordinacja: Ignacy Morawski

Analiza: Milena Sudołowicz, Gabriel Chrostowski, Ignacy Morawski

Krajowa Izba Gospodarcza jest największą niezależną organizacją biznesu w Polsce. Od 1990 roku aktywnie dba o polskich przedsiębiorców, reprezentując ich interesy w dialogu z administracją krajową i europejską. Zrzesza ponad 170 izb, stowarzyszeń pracodawców i firm, funkcjonuje w ramach europejskiej sieci izb handlowo-przemysłowych Eurochambres, jest członkiem Międzynarodowej Izby Handlowej w Paryżu, współpracuje z izbami gospodarczymi na całym świecie. Przy KIG działa Sąd Arbitrażowy – najbardziej uznany i renomowany stały sąd polubowny w Polsce. www.kig.pl

Spotdata jest centrum analitycznym dostarczającym firmom ekspercką wiedzę dotyczącą makroekonomii i trendów sektorowych. Jest częścią Bonnier Business Polska, wydawcy dziennika Puls Biznesu oraz portalu Bankier.pl. www.spotdata.pl

Partnerem raportu jest Krajowa Izba Gospodarcza. Opracowanie jest bezstronne i obiektywne, partner nie miał wpływu na jego tezy ani wymowę. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Projekt graficzny, skład i opracowanie wizualne: Patrycja Kurek
Projekt i wykonanie ilustracji: 8080

Executive summary

Polska jest bardzo zróżnicowaną gospodarką pod względem branż i profilu firm, co daje jej odporność w trudnych czasach. Liderzy biznesu na poziomie wojewódzkim i regionalnym reprezentują różne branże, właścicieli, modele biznesowe. Żeby pokazać to zróżnicowanie i dynamizm analizujemy dane ekonomiczne z 380 powiatów i 3800 największych podmiotów, identyfikując liderów na każdym szczeblu — od championów wojewódzkich po liderów powiatowych.

Największe firmy w każdym z województw to podmioty o znaczeniu systemowym, wykraczającym poza lokalny rynek. Łącznie generują one 1,3 proc. całkowitej wartości dodanej brutto kraju, a jednocześnie odpowiadają za 10 proc. dochodów z podatku CIT. Sześć z tych firm to spółki skarbu państwa, pięć – inwestorzy zagraniczni, a cztery – krajowe firmy prywatne.

Z kolei patrząc na liderów powiatowych – 10 największych firm z każdego powiatu – ich łączny wkład do krajowej wartości dodanej to aż 10,5 proc. Wśród liderów polski powiatowej dominują spółki handlowe, producenci żywności i firmy transportowe. Ważną rolę odgrywa też przemysł motoryzacyjny, metalowy i tworzyw sztucznych.

Powiaty oddalone od największych miast osiągają najwyższą dynamikę rozwoju, podczas gdy metropolie notują niższy wzrost, co jest efektem silnej konwergencji, czyli doganiania liderów przez mniejsze ośrodki. Analiza podważa powszechny mit metropolii jako jedynych silników wzrostu.

Wbrew obawom związanym z wojną w Ukrainie, przygraniczne województwa nie odnotowały odpływu kapitału. Wykazują one dynamikę porównywalną z resztą kraju, a w niektórych wskaźnikach nawet ją przewyższają. Świadczy to o głębokiej odporności tamtejszych struktur gospodarczych i ostatecznie obala tezę o marginalizacji ekonomicznej ściany wschodniej.

Analiza danych championów biznesowych wskazuje na postępującą decentralizację silników wzrostu polskiej gospodarki. Odporność krajowego systemu gospodarczego opiera się na zróżnicowaniu branżowym i terytorialnym, które stopniowo niweluje dysproporcje między metropoliami a mniejszymi ośrodkami oraz między zachodnią a wschodnią częścią kraju.

Słowo wstępu

Kondycja finansowa i tempo rozwoju największych przedsiębiorstw kształtują odporność polskich regionów na wstrząsy gospodarcze. Raport „Mapa regionalnych championów biznesowych” odpowiada na pytanie, jakie firmy napędzają krajową gospodarkę i gdzie rozwój jest najbardziej dynamiczny. Na podstawie danych z 380 powiatów oraz 3 800 największych podmiotów gospodarczych analiza identyfikuje i opisuje liderów na każdym szczeblu – od championów wojewódzkich o znaczeniu systemowym, po lokalnych liderów powiatowych.

Raport analizuje strukturę polskiego biznesu poza dużymi miastami oraz weryfikuje powszechne założenia dotyczące rozwoju regionalnego. Wyjaśnia, jak różnorodność branżowa chroni regiony przed kryzysami oraz pokazuje skuteczność z jaką mniejsze powiaty nadrabiają dystans do miejskich liderów. W raporcie przedstawiono również, jak kształtuje się odporność wschodnich regionów Polski, które mimo bliskości wojny nie odnotowały odpływu kapitału, a także rolę dużych miast jako magnesów migracyjnych i centrów nowoczesnych technologii.

Milena Sudołowicz

Analitik makroekonomiczny w Spotdata. Zajmuje się analizami makroekonomicznymi i branżowymi, wyszukiwaniem danych oraz przygotowywaniem ich do zestawień analitycznych. Wcześniej pracowała we francuskim ministerstwie zdrowia oraz w Europejskim Komitecie Ekonomiczno-Społecznym. Absolwentka ekonomii na Uniwersytecie Dauphine – PSL w Paryżu i nauk politycznych w Kolegium Europy w Natolinie.

Gabriel Chrostowski

Analitik makroekonomiczny i branżowy w Spotdata oraz „Pulsie Biznesu”. W Spotdata odpowiada za tworzenie cyklicznych raportów wspierających decyzje biznesowe. Absolwent Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, doświadczenie zdobywał m.in. podczas stażu w Ministerstwie Finansów Laureat XXI edycji Konkursu NBP im. Władysława Grabskiego dla dziennikarzy ekonomicznych (kategoria „Felieton”). W czasach studiów zwyciężył także w konkursie na esej Akademii Europejskiego Kongresu Finansowego.

Ignacy Morawski

Zastępca redaktora naczelnego i główny ekonomista Pulsu Biznesu. Dyrektor Spotdata. Odpowiada w redakcji za analizy makroekonomiczne i branżowe. Przez wiele lat pracował jako ekonomista w sektorze bankowym. W latach 2012-16 zdobył wiele wyróżnień w rankingach dla analityków makroekonomicznych, zajmując m.in. dwukrotnie miejsce na podium konkursu na najlepszego analityka organizowanego przez Rzeczpospolitą i NBP. W 2017 roku znalazł się na liście New Europe 100, wyróżniającej najbardziej innowacyjne osoby Europy Środkowej, publikowanej przez Financial Times. W 2019 r. i 2022 r. wyróżniony przez ThinkTank jako jeden z 10 ekonomistów najbardziej słuchanych przez polski biznes. W 2024 roku wybrany Ekonomistą Roku przez Związek Pracodawców i Przedsiębiorców. W 2025 r. laureat Nagrody im. Lesława Pagi. Absolwent nauk politycznych na Uniwersytecie Warszawskim i ekonomii na Uniwersytecie Bocconi w Mediolanie.

Gdzie naprawdę bije serce polskiej gospodarki?

Raport, który burzy popularne mity

Agnieszka Durlik

Członkini Zarządu Krajowej Izby Gospodarczej,
Dyrektor Generalna Sądu Arbitrażowego przy KIG

KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA

Kiedy rozmawiamy o sukcesie gospodarczym Polski, w debacie publicznej najczęściej padają nazwy kilku największych metropolii. Przed oczami stają nam warszawskie wieżowce, nowoczesne centra logistyczne wokół Poznania czy technologiczne huby w Krakowie. Łatwo ulec złudzeniu, że to tam decydują się losy naszego dobrobytu. Jako Krajowa Izba Gospodarcza chcieliśmy sprawdzić, jak ten układ sił wygląda z bliska. Zamówiliśmy raport „Mapa Championów Lokalnych”, który przeanalizował sytuację w 380 powiatach i przyjrzał się 3800 największym firmom. Wnioski? Kompletnie burzą dotychczasową narrację. Dają nam – zarówno przedsiębiorcom, jak i decydentom – potężną lekcję pokory, ale też mnóstwo powodów do optymizmu. W czasach globalnych zawirowań to właśnie unikalna, rozproszona struktura naszego biznesu okazuje się naszą największą polisą ubezpieczeniową.

Koniec z dyktatem metropolii.

Czas na Polskę powiatową.

Przez lata dominowało przekonanie, że regiony oddalone od wielkich miast są skazane na gospodarczą drugą ligę. Raport pokazuje coś zupełnie przeciwnego: jesteśmy świadkami silnej konwergencji, czyli szybkiego nadrobienia zaległości przez mniejsze ośrodki. Prawdziwa dynamika i odporność polskiego biznesu rodzą się dziś poza głównymi aglomeracjami. „Polska powiatowa” to nie jest ekonomiczna

provincia. Dziesięć największych firm z każdego powiatu generuje łącznie aż 10,5 proc. naszego PKB. To tam, w lokalnych firmach handlowych, u przetwórców żywności, w firmach transportowych czy u producentów komponentów przemysłowych, tętni realne życie gospodarcze. Dobrobyt tworzy się dziś blisko ludzi, a terytorialne rozproszenie biznesu stało się naszą najlepszą tarczą ochronną.

Regionalne kotwice i lekcja geopolitycznej odporności.

Osobne miejsce w raporcie zajmuje 16 liderów wojewódzkich – prawdziwych gigantów o znaczeniu systemowym. Te firmy generują ponad 1 proc. krajowego PKB, ich obroty sięgają 560 mld zł, a do budżetu państwa wpłacają co dziesiątą złotówkę z podatku CIT. Niezależnie od tego, czy mówimy o spółkach prywatnych, państwowych czy z kapitałem zagranicznym, ich rola dla regionów wykracza daleko poza suche liczby. Wpływ tych potęg na otoczenie gospodarcze realizuje się w kilku kluczowych wymiarach, działając niczym stabilizujące kotwice. Ich kluczowy wpływ widać przede wszystkim na rynku pracy, choć sami ci giganci zatrudniają 150 tys. osób, to przez gęstą sieć lokalnych kooperantów i podwykonawców dają utrzymanie nawet dla 450 tys. pracowników i ich rodzin. Równie istotny jest ich wkład w obszarze inwestycji i talentów, odpowiadają za blisko 8 proc. wszystkich nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw w kraju, a budując nowoczesne centra badawczo-rozwojowe (B+R) poza stolicą, dają młodym specjalistom powód, by nie opuszczali swoich rodzinnych

stron. Co niezwykle ważne, te regionalne potęgi udowodniły swoją niezłomność w obliczu kryzysu, doskonale to widać na przykładzie ściany wschodniej po wybuchu wojny w Ukrainie. Choć wielu ekspertów wieszczyło tam czarne scenariusze i masową ucieczkę kapitału, lokalne struktury gospodarcze wykazały się niesamowitą dojrzałością, nie odnotowano odpływu inwestorów, a tamtejsze powiaty rozwijają się w tempie dotrzymującym kroku reszcie kraju, co stanowi ostateczny dowód na stabilność naszych regionalnych fundamentów.

KIG jako główny łącznik potencjału firm.

Skoro raport tak wyraźnie pokazuje, że siła Polski tkwi w decentralizacji, pojawia się kluczowe pytanie: jak sprawić, by te setki lokalnych silników działały jak jeden, sprawny mechanizm? W tym miejscu ujawnia się rola Krajowej Izby Gospodarczej jako największego integratora lokalnych środowisk biznesowych w Polsce. Nasza misja nie rodzi się za warszawskimi biurkami. Siłą KIG jest unikalna sieć, fundamentem naszej struktury terenowej jest blisko 60 regionalnych izb gospodarczych, jak również szereg izb branżowych. To oznacza, że mamy swoje „oczy i uszy” w każdym zakątku kraju. Łącząc te regionalne organizacje, zbliżamy do siebie lokalne ekosystemy i wielki biznes. Jesteśmy platformą, która pozwala małej firmie z polskiego powiatu stać się częścią globalnego łańcucha dostaw.

Co musimy zrobić, żeby ten ogień nie zgasł?

Rekomendacje KIG.

Jako największa sieć gospodarcza w kraju, na bazie głosu z naszych regionalnych izb, wskazujemy kluczowe zadania, przed którymi stoją dziś decydenci:

1. Zielona energia bliżej lokalnego biznesu: Przemysł i przetwórstwo w regionach potrzebują tańszego prądu, a do tego konieczna jest modernizacja sieci przesyłowych na poziomie powiatowym.
2. Cyfrowy skok niezbędny dla rozwoju dla mniejszych graczy: Musimy systemowo pomagać mniejszym firmom w automatyzacji, by mogły sprawnie wchodzić w partnerstwa z gigantami rynkowymi.
3. Innowacje poza dużymi miastami: Ulgi podatkowe powinny mocniej premiować tworzenie laboratoriów i ośrodków badawczych w mniejszych ośrodkach.
4. Regulacyjny porządek: Branża transportowa, handlowa i spożywcza potrzebują stabilnego prawa i uproszczenia procedur, a nie kolejnych, pisanych na szybko i bez konsultacji przepisów.

Przyszłość tkwi we współpracy.

„Mapa Championów Lokalnych” pokazuje obraz Polski przedsiębiorczej i odpornej na kryzysy. Jako Krajowa Izba Gospodarcza, łącząca około 170 wszystkich naszych organizacji członkowskich - zarówno regionalnych, jak i branżowych - widzimy ten obraz w pełnej, ogólnokrajowej skali. Ten raport to dla nas jasny drogowskaz. Pokazuje on czarno na białym, że tylko we współpracy lokalnych firm możemy osiągnąć trwały wzrost gospodarczy. Żaden, nawet największy champion o znaczeniu systemowym, nie utrzyma swojej pozycji na rynku bez silnego, zdrowego ekosystemu mniejszych, lokalnych dostawców i podwykonawców. Naszą rolą jako KIG jest tę współpracę każdego dnia integrować i zacieśniać. Bo silny i współpracujący ze sobą lokalny biznes to bezpieczna, stabilna i zamożna Polska.

”

*KIG jako
główny łącznik
potencjału firm.*

Spis treści

Największe firmy w województwach 06

Wpływ na gospodarkę	07
Charakterystyka wojewódzka	11

Liderzy Polski powiatowej 23

Tysiące championów	24
Najszybciej rosnące powiaty w kraju i ich biznesowi reprezentanci	26
Powiaty znajdujące się daleko od metropolii	28
Powiaty znajdujące się blisko metropolii	32

Polska wschodnia nadrabia dystans, mimo bliskości wojny 36

Duże miasta jako magnes migracji 40

Rola metropolii w budowaniu gospodarki nowoczesnych technologii	41
Inwestycje i innowacje	44
Jakość życia	46

Zróżnicowanie branżowe jako bufor bezpieczeństwa 47

Największe firmy w województwach

ZACHODNIO-POMORSKIE

LUBUSKIE

”

*Gospodarka,
tak jak każdy system,
potrzebuje liderów.*

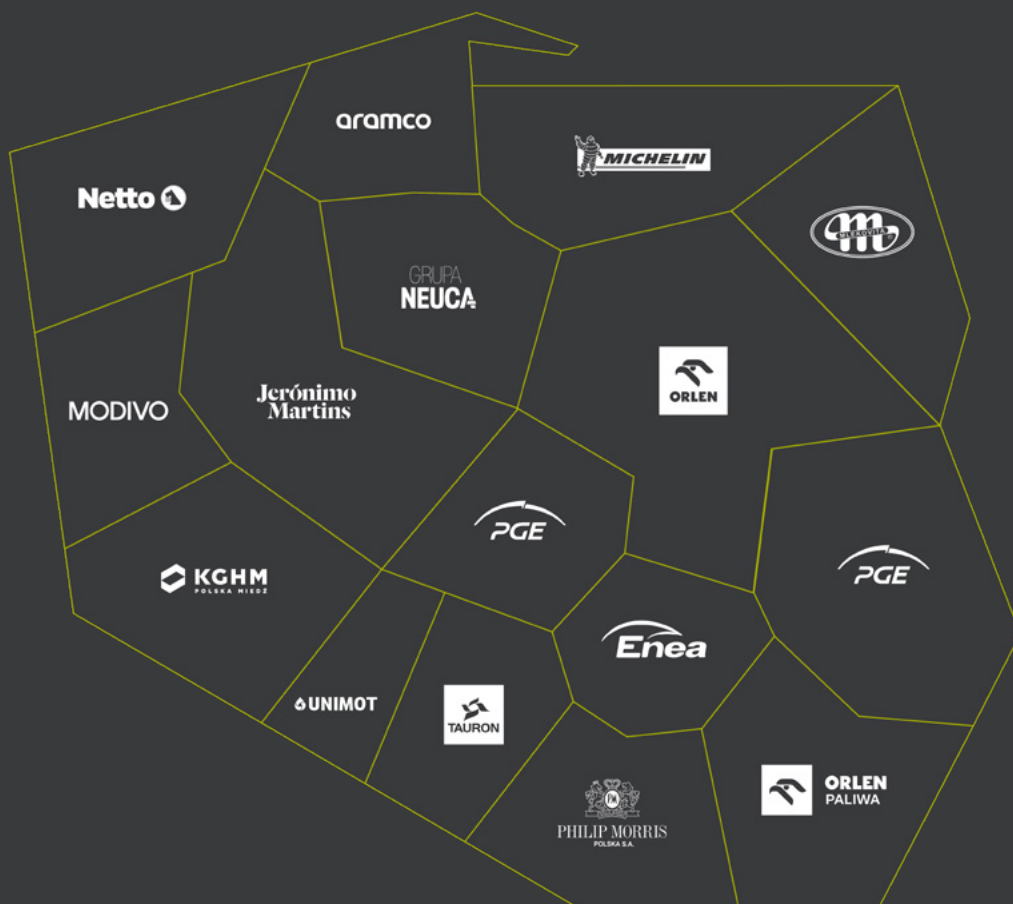
Wpływ na gospodarkę

Gospodarka, tak jak każdy system, potrzebuje liderów. Są to podmioty lub osoby, które mają największy wpływ na jej działanie, a także reprezentują jej charakter. Lista największych firm w polskich województwach dobrze pokazuje strukturę polskiej gospodarki. Są na tej liście firmy krajowe prywatne, państwowe i zagraniczne.

Duży jest udział przetwórstwa, ale istotną rolę odgrywa też handel. Te 16 firm ma duży udział w wytwarzaniu polskiego PKB, ale jeszcze nieproporcjonalnie większy w inwestycjach oraz w dochodach budżetu centralnego i budżetów samorządowych.

Giganci regionalni

największe firmy w województwach pod względem przychodów netto (2024 r.)

a.

Skala i znaczenie systemowe

Łączna wartość dodana wytworzona przez 16 liderów wojewódzkich osiągnęła w 2024 roku poziom prawie 41 mld zł. Kwota ta reprezentuje ok. 1,3 proc. całkowitej wartości dodanej brutto Polski (w uproszczeniu: polskiego PKB) za 2024 rok. Łączne obroty championów wojewódzkich sięgają 560 mld zł.

W strukturze regionalnych potęg dominują dwa strategiczne filary: surowce oraz sektor rolno-spożywczy. Firmy takie jak KGHM, Unimot oraz Mlekovita należą do czołówki polskich eksporterów, budując rozpoznawalność polskich produktów na rynkach międzynarodowych i generując wpływy walutowe. Wśród 16 wojewódzkich spółek obecnych jest także 5 grup energetycznych – Orlen, PGE, Tauron, Enea i Aramco, co odzwierciedla wysoką pozycję, jaką podmioty odpowiedzialne za bezpieczeństwo strategiczne i dostawy energii zajmują w polskiej gospodarce regionalnej.

Giganci regionalni są również istotnymi aktorami w dochodach budżetowych państwa – wygenerowane przez nich niemal 6 mld zł podatku CIT odpowiada za ok. 10 proc. całkowitych wpływów państwa z tego tytułu. Kluczową rolę pełnią tu Orlen oraz KGHM (odpowiednio 1,4 mld i 1,2 mld zł podatku dochodowego w 2024 r.), które łącznie generują prawie połowę wpływów z CIT w grupie 16 największych firm wojewódzkich.

b.

Rynek pracy i łańcuchy dostaw

Bezpośrednie zatrudnienie generowane przez tę grupę firm sięga niemal 150 tys. osób. Struktura zatrudnienia jest silnie zróżnicowana – od gigantów zatrudnienia, takich jak Jeronimo Martins Polska (największy prywatny pracodawca w kraju) z 81 tys. pracowników, przez firmy przemysłowe zatrudniające po kilkanaście tysięcy osób (KGHM – 19 tys., PGE GiEK – 13 tys., Orlen – 13 tys.), aż po podmioty z sektora paliwowego, które przy miliardowych obrotach zatrudniają jedynie kilkaset osób w Polsce.

Charakter działalności tych firm (przemysł ciężki, handel, energetyka) generuje silny efekt mnożnikowy w lokalnych łańcuchach dostaw. Przyjmując ostrożne założenie, że każde miejsce pracy u lidera wojewódzkiego generuje 1–2 etaty u podwykonawców i dostawców, całkowity wpływ na rynek pracy może sięgać co najmniej 300–450 tys. miejsc pracy w całej Polsce.

C.

Inwestycje i działalność innowacyjna

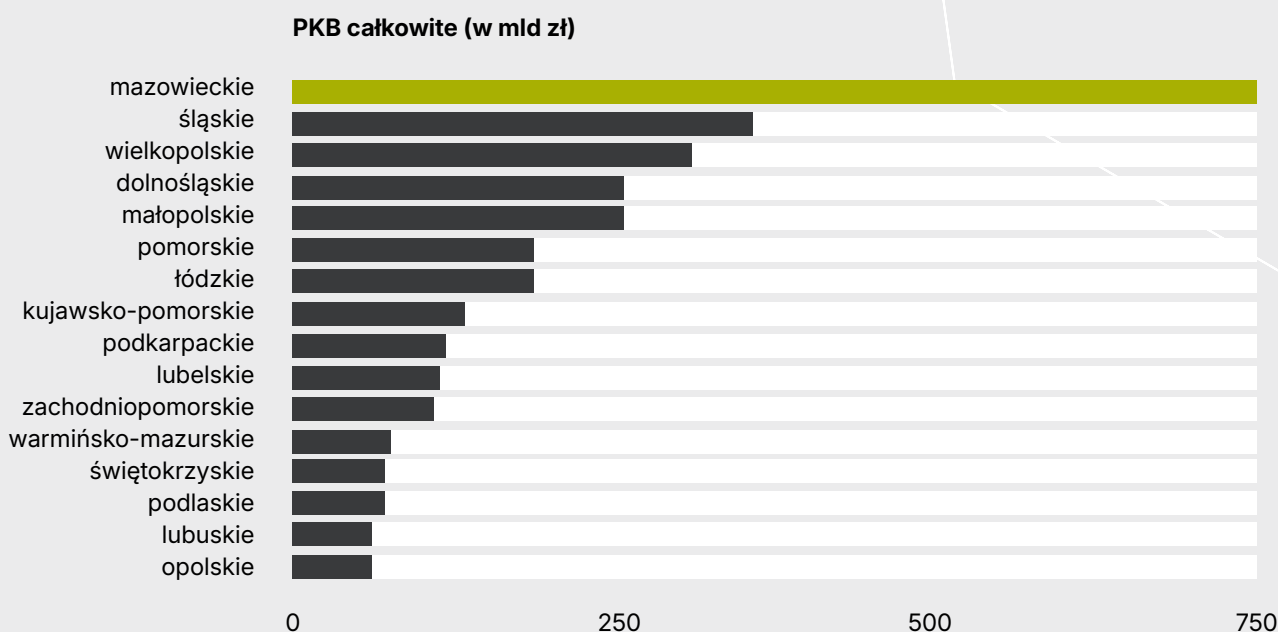
Łączne nakłady inwestycyjne firm wojewódzkich stanowią blisko 8 proc. wszystkich inwestycji przedsiębiorstw w Polsce. Dominuje tutaj Orlen S.A. (nakłady o wartości 12,6 mld zł w 2024 r.) oraz KGHM (3,6 mld zł). Środki te są kierowane nie tylko na rozbudowę infrastruktury produkcyjnej i logistycznej, lecz także na budowę zaplecza badawczo-rozwojowego.

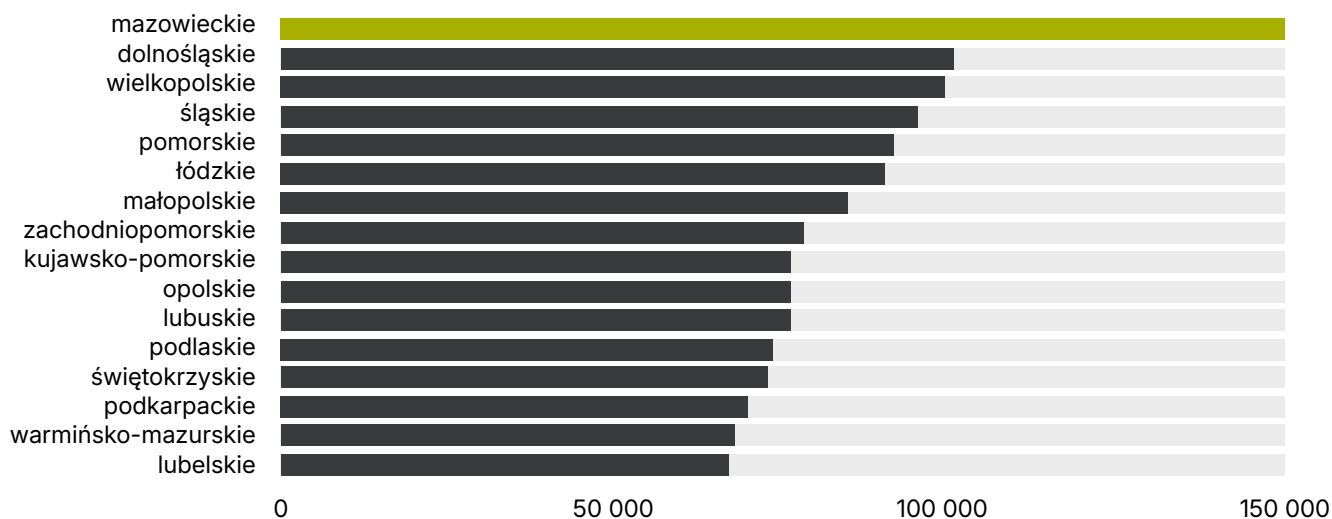
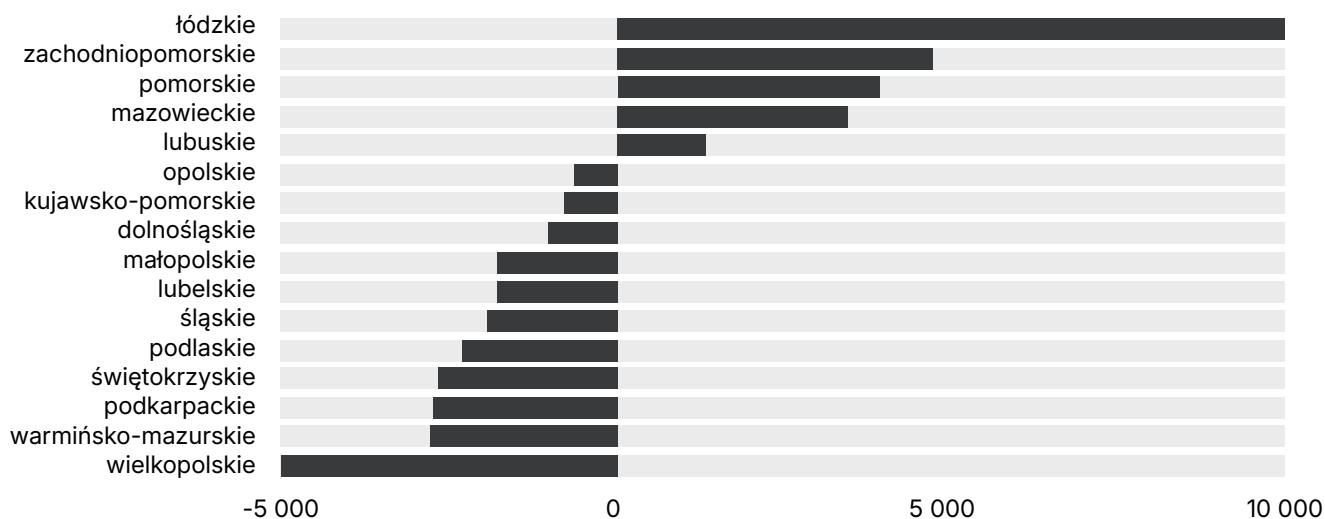
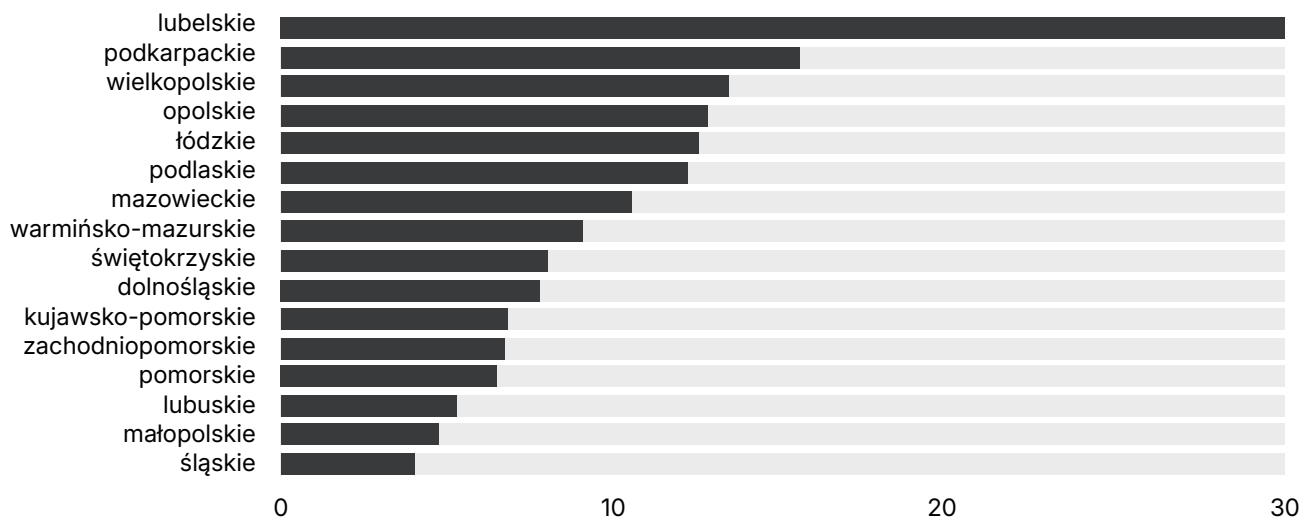
Autonomiczne centra B+R: firmy takie jak Orlen, KGHM, PGE czy Mlekovita posiadają własne jednostki badawcze w Polsce, co pozwala na zatrzymywanie wysokokwalifikowanej kadry w regionach i budowanie kompetencji technologicznych poza głównymi ośrodkami miejskimi.

Nowoczesne usługi i badania laboratoryjne: grupa farmaceutyczna Neuca rozwija sieć ośrodków badań klinicznych Pratia, działającą obecnie w sześciu krajach europejskich.

Profil województw wybrane wskaźniki (2024 r.)

PKB na mieszkańca (w zł)**Saldo migracji wewnętrznych (liczba osób)****Udział największej firmy w przychodach wszystkich firm w regionie (w proc.)**

Charakterystyka wojewódzka

a. Województwo mazowieckie

Profil województwa

Z PKB na poziomie 873 mld zł w 2024 roku województwo mazowieckie jest najbogatszym polskim regionem. Jego PKB per capita (153 tys. zł) wzrosło o 56 proc. w latach 2019-2024 i niemal dwukrotnie przewyższa średnią krajową, a całkowita wartość dodana brutto regionu sięgnęła w 2024 roku 776 mld zł. Województwo charakteryzuje się dużą atrakcyjnością osiedleńczą, głównie ze względu na bliskość aglomeracji warszawskiej – ma największe pozytywne saldo migracji wewnątrz krajowych, które koncentruje się w większości w „obwarzanku” miasta stołecznego. Mazowsze skupia również inne duże miasta jak Radom czy Płock.

Struktura branżowa województwa jest zdywersyfikowana. Dwie trzecie przychodów przedsiębiorstw w województwie generowane jest przez branżę przemysłową i handlową. Pod względem liczby spółek dominuje działalność handlowa (ok. 20 proc. przedsiębiorstw), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (czyli np. doradztwo specjalistyczne, badania naukowe, reklama – ok. 15 proc. przedsiębiorstw) i budownictwo (ok. 10 proc. przedsiębiorstw).

Lider Orlen S.A.

Orlen z siedzibą w Płocku to największe przedsiębiorstwo w Polsce z przychodami na poziomie 201,4 mld zł (2024 r.). Spółka zatrudnia w kraju 12,8 tys. osób i generuje zysk netto na poziomie 3,9 mld zł oraz 1,8 mld zł CIT. Z nakładami inwestycyjnymi w wysokości 12,6 mld zł w 2024 roku jest jednym z największych inwestorów w kraju. W 2026 r. spółka planuje oddanie do użytku farmy wiatrowej Baltic Power, bloku gazowego CCGT w Grudziądzu oraz instalacji HVO (hydorafinowany olej napędowy) w Płocku. Orlen przechodzi transformację z koncernu rafinerijno-paliwowego w zintegrowaną grupę multienergetyczną, inwestując w OZE, petrochemię i infrastrukturę ładowania. Oddziaływanie lokalne jest szczególnie silne w Płocku i subregionie płockim, gdzie spółka jest kluczowym pracodawcą i zleceniodawcą.

b.

Województwo małopolskie

Profil województwa

Mimo statusu piątej największej gospodarki regionalnej w Polsce (297 mld zł PKB i 264 mld zł całkowitej wartości dodanej w 2024 r.) Małopolska plasuje się nieco poniżej średniej krajowej pod względem PKB per capita. Silnie dodatnie saldo migracyjne w ostatnich latach (ok. + 5 tys. osób rocznie – drugie najwyższe w kraju) wskazuje na atrakcyjność aglomeracji krakowskiej, a także Tarnowa i Nowego Sącza. Pod względem udziału w przychodach przedsiębiorstw w województwie kluczowe są przetwórstwo przemysłowe (ok. 36 proc.), handel (30 proc.) oraz energetyka (10 proc.).

PHILIP MORRIS
POLSKA

Lider

**Philip Morris
Polska Distribution Sp. z o.o.**

Spółka dystrybucyjna międzynarodowego koncernu tytoniowego Philip Morris z siedzibą w Krakowie jest największą pod względem przychodów spółką w Krakowie oraz całym województwie małopolskim. Firma koncentruje się na dystrybucji tradycyjnych wyrobów tytoniowych, ale szersza grupa Philip Morris International (PMI), której firma jest częścią, jest też producentem produktów nowej generacji takich jak np. podgrzewacze tytoniu IQOS. Cała grupa zatrudnia ponad 8 tys. osób w całym kraju. Często pomijanym elementem krakowskiej obecności PMI jest PMI Service Center Europe. To globalne centrum usług wspólnych, które z Krakowa zarządza procesami IT, finansami oraz kadrami dla oddziałów firmy w Europie, na Bliskim Wschodzie i w Afryce. O randze polskiego oddziału świadczy również fakt, że Polacy są najliczniejszą nacją w europejskich strukturach koncernu – co dwunasty menedżer w globalnej sieci PMI jest Polakiem.

Najsilniejszym wyróżnikiem PMI na tle konkurencji jest jego wymiar fiskalny – składki podatkowe i dystrybucyjna sieć logistyczna silnie oddziałują na region. Grupa pełni rolę kluczowego płatnika do Skarbu Państwa: w 2024 roku łączna kwota podatków i składek (m.in. akcyza, VAT, CIT, PIT, ZUS odprowadzona przez PMI sięgnęła poziomu 13,3 mld zł. W 2024 roku spółka wpłaciła rekordowe 241,7 mln zł podatku CIT – najwyższą w historii branży kwotę odprowadzoną w Polsce przez jeden podmiot tytoniowy. Dla porównania, jest to kwota niemal trzykrotnie wyższa niż wpłaty Imperial Tobacco (81,6 mln zł) i dziewięciokrotnie wyższa niż wpływy od British American Tobacco czy Japan Tobacco International. Dominacja ta jest długofalowa: od 2012 roku Philip Morris odpowiada za ok. 73 proc. całkowitego podatku CIT zapłaconego przez gigantów tytoniowych w Polsce.

W 2025 r. PMI zakończył wartą blisko miliard złotych modernizację fabryki w Krakowie. Kraków znajduje się obecnie w pierwszej trójce najważniejszych fabryk PMI na świecie i jest jedną z trzech fabryk wytwarzających wkłady tytoniowe do podgrzewaczy IQOS. Produkty z Małopolski trafiają nie tylko na rynki europejskie, ale także do Afryki, Azji (w tym kluczowej dla marki Japonii) oraz na Bliski Wschód.

Odwaga do zmian.

Fenomen polskiej transformacji

Yiğit Dizdarer

Dyrektor Zarządzający
Philip Morris Polska

PHILIP MORRIS
POLSKA

1996 r. Polska dwa razy przykuła uwagę świata. Na pierwszych stronach gazet czytaliśmy wtedy nagłówki o literackim Noblu dla Wisławy Szymborskiej i awansie Polski do grona państw OECD. Polska przykuła też uwagę zagranicznych inwestorów, w tym naszej firmy. Również 30. lat temu Philip Morris International (PMI) zainwestował nad Wisłą 227 mln dolarów, co wówczas było największą inwestycją zagraniczną w kraju.

Po blisko trzech dekadach gospodarcza transformacja Polski stała się globalnym fenomenem. Odnotował ją na okładce The Economist, z nośnym tytułem: „The remarkable rise of Poland”. Gdyby na początku lat 90. ktoś powiedział, że za kilka dekad Polska będzie liderem wzrostu gospodarczego nie tylko w Unii Europejskiej, lecz w skali świata, uznano by go pewnie za marzyciela. A to właśnie marzyciele zmieniają świat.

Ponad trzy dekady temu nic nie było przesądzone. Polska była białą kartą. Z drogi socjalistycznej szarości i gospodarki centralnie planowanej, skręciła na ścieżkę ku NATO i UE. Z kraju omijanego przez zagraniczny biznes – zmieniła się

w atrakcyjną lokalizację dla międzynarodowych inwestycji. Jest nią do dziś, pomimo ostatnich wyzwań związanych z nadregulacją.

Dziś, inaczej niż 30 lat temu, biznes funkcjonuje w świecie określanym akronimem VUCA: w rosnącej zmienności, wysokiej niepewności, złożoności i niejednoznaczności. Coraz częściej firmy zderzają się z dynamicznie zmieniającym się otoczeniem regulacyjnym i krótkoterminową logiką debaty publicznej. Tymczasem inwestycje przemysłowe czy technologiczne wymagają planowania długofalowego, które mierzy się nie tyle perspektywą miesięcy, co lat, a często nawet dekad.

W efekcie zamiast realizować strategię długofalową, firmy muszą ciągle dostosowywać się do nowych warunków. To stwarza wyzwanie nie tylko dla biznesu, ale dla całych gospodarek. Bez stabilnych i przewidywalnych ram prawnych trudno budować trwałe przewagi konkurencyjne i podejmować decyzje o nowych inwestycjach.

Jednym z pierwszych inwestorów zagranicznych w dobie polskiej transformacji był Philip Morris International (PMI). W 1996 r. zainwestowaliśmy 227 mln dolarów

w modernizację fabryki w Krakowie. Była to największa inwestycja zagraniczna w Polsce. Dziś, po 30 latach, łączna kwota naszych inwestycji przekroczyła próg 30 mld zł, odzwierciedlając długofalowe zaangażowanie biznesowe PMI w Polsce i wiarę w potencjał polskiej gospodarki. Potwierdziliśmy to zresztą niedawno, inwestując blisko 1 mld zł w modernizację krakowskiej fabryki. Dzięki temu dołączyła ona do wąskiego grona naszych zakładów w UE produkujących wyroby bezdymne, czyli wyroby tytoniowe do podgrzewania. Dziś ich produkcja odbywa się tylko w 4 państwach UE: Polsce, Włoszech, Grecji i Rumunii.

Polska – po tych 30 latach – jest dziś zupełnie inny krajem. I my jesteśmy dziś zupełnie inną firmą, niż byliśmy choćby 10 lat temu. Tak jak Polska przeszła transformację gospodarczą, tak PMI przechodzi transformację biznesową.

Jako pierwsi w branży ogłosiliśmy koniec ery papierosów. W ostatniej dekadzie (2015-2025) zmniejszyliśmy globalny wolumen papierosów wprowadzanych na rynek o blisko 29 proc. Równolegle zainwestowaliśmy ponad 16 mld USD w rozwój produktów bezdymnych, które są lepszą alternatywą dla palaczy w porównaniu z dalszym paleniem papierosów. Otwarcie mówimy, że miejsce papierosów jest w muzeum. Dążymy do świata bez dymu papierosowego. Nie zmieniło się jedno – PMI dalej jest w gronie największych amerykańskich inwestorów i płatników podatków nad Wisłą.

Polacy, zahartowani doświadczeniem transformacji własnego kraju, odgrywają dziś kluczową rolę w transformacji biznesowej PMI. Globalnym CEO Grupy PMI jest Polak, Jacek Olczak. Polacy są też najliczniejszą europejską nacją w strukturach firmy. Najlepszym świadectwem naszej kultury organizacyjnej niech będzie fakt, że wielu naszych pracowników jest z nami nieprzerwanie od 30 lat, czyli od samego początku działalności firmy w Polsce. PMI regularnie zresztą jest wymieniany w gronie najlepszych pracodawców w Polsce i na świecie. Polska jest dla nas kuźnią globalnych talentów i wykwalifikowanych pracowników, dzięki którym PMI zmienia się z dnia na dzień.

Ta zmiana jest realna, co potwierdzają globalne i europejskie rankingi innowacyjności, takie jak EPO Technology Dashboard (dawny „Patent Index”), gdzie PMI melduje się regularnie. Na koncie mamy blisko 5 tys. patentów. Transformacja PMI pokazuje, że nawet firma z blisko 180-letnim rodowodem zawsze może napisać swoją historię od nowa, przełamując schematy i redefiniując swój model rozwoju.

Zmiana nigdy nie jest prosta, a zarządzanie nią to wielkie wyzwanie. Znacznie łatwiej zarządzać przecież tym, co już znamy, niż inwestować miliardy w rozwiązania, które mają dopiero dowieść swojej wartości. Łatwiej bronić status quo niż budować przyszłość.

Ale filozofia „stania w miejscu” nigdy nie była częścią ani polskiej historii, ani naszego biznesowego DNA.

”

*Polacy (...) odgrywają
dziś kluczową rolę
w transformacji
biznesowej PMI.*

b.

Województwo dolnośląskie

Profil województwa

Województwo dolnośląskie z PKB wynoszącym 302 mld zł i wartością dodaną brutto na poziomie 270 mld zł w 2024 roku należy do najbogatszych regionów. Poziom PKB per capita jest w tym województwie drugi najwyższy w kraju po Mazowszu, a jego wzrost w okresie 2019 – 2024 wyniósł 56 proc. Jako jedno z niewielu województw, dolnośląskie cechuje się dodatnim saldem migracyjnym – liczba wprowadzających się do regionu przewyższa liczbę wyprowadzających się (+3,6 tys. w 2024 r.). Gospodarka województwa opiera się w dużej mierze na branży przetwórstwa przemysłowego – odpowiada ona za niemal 50 proc. przychodów przedsiębiorstw w województwie (w większości za sprawą obecności KGHM). Następnie dominują handel (21 proc. przychodów przedsiębiorstw) i budownictwo (13,8 proc. ogólnej liczby przedsiębiorstw).

Lider

KGHM
Polska Miedź S.A.

KGHM z siedzibą w Lubinie to globalny koncern górniczo-hutniczy, czołowy producent miedzi i srebra na świecie. Firma zatrudnia 18,9 tys. osób i odpowiada za niemal 10 proc. przychodów przedsiębiorstw całego województwa (prawie 30 mld zł w 2024 r.) oraz za 16 proc. wartości dodanej 300 największych firm w województwie. Z nakładami inwestycyjnymi wartymi 3,6 mld zł jest jednym z największych inwestorów w Polsce. Przyszłe inwestycje skupią się głównie na budowie nowych szybów górniczych oraz na modernizacji istniejącej infrastruktury. Spółka dominuje gospodarkę Zagłębia Miedziowego (powiaty: lubiński, polkowicki, głogowski) i jest kluczowym eksporterem, budując pozycję Polski na globalnym rynku surowców strategicznych.

c.

Województwo lubelskie

Profil województwa

Województwo lubelskie znajduje się w końcówce krajowej pod względem zamożności (ok. 69 tys. PKB per capita w 2024 r.), niemniej jest też jednym z najszybciej nadrabiających dystans. Dynamika wzrostu PKB per capita na poziomie 63 proc. w latach 2019–2024 plasuje Lubelszczyznę w czołówce regionów, a według najnowszego raportu GUS województwo odnotowało w 2024 roku największy wzrost PKB spośród wszystkich regionów w Polsce. Całkowita wartość dodana brutto województwa w 2024 roku wynosiła 120 mld zł. Województwo graniczy z Białorusią i Ukrainą, co czyni je naturalnym pomostem między rynkami UE a Europą Wschodnią, a centrum naukowym i gospodarczym jest Lublin. Region zmagą się z trwałym i najwyższym w kraju ujemnym saldem migracji wewnętrznych (ok. -5,5 tys. osób rocznie).

Lider

PGE Polska
Grupa Energetyczna S.A.

Spółka PGE z siedzibą w Lublinie to lider krajowego sektora energetycznego z przychodami o wartości 50,9 mld zł (2024 r. – są to przychody spółki holdingowej, a nie całej grupy PGE), co stanowi ponad jedną trzecią przychodów wszystkich przedsiębiorstw w województwie. Firma odpowiada również za ok. 20 proc. całkowitej wartości dodanej 250 największych firm w województwie. Obecność centrali w Lublinie podnosi status regionu jako ośrodka zarządzania strategicznego. Roczna produkcja energii elektrycznej Grupy PGE wynosi ponad 54 TWh, co stanowi ok. 40 proc. krajowej produkcji, a energia elektryczna dostarczana jest dla ok. 6 mln użytkowników. Jako spółka holdingowa, PGE inwestuje za pośrednictwem spółek zależnych w transformację energetyczną – morskie farmy wiatrowe, fotowoltaikę i modernizację sieci. Grupa planuje do 2040 roku budowę ponad 6,5 GW mocy wytwórczych z morskich farm wiatrowych na Bałtyku (należących do PGE Energia Odnawialna).

d.

Województwo lubuskie

Profil województwa

Województwo lubuskie odnotowuje jeden z najniższych poziomów PKB w kraju (76 mld zł w 2024 r.) i jest drugim najmniejszym województwem. Całkowita wartość dodana wyniosła tu 68 mld zł w 2024 roku i również należy do najniższych w kraju. Województwo charakteryzuje się relatywnie niską dywersyfikacją struktury branżowej – przetwórstwo przemysłowe odpowiada za niemal 65 proc. przychodów ogółu firm. Do najważniejszych miast w Lubuskim można zaliczyć Zieloną Górę i Gorzów Wielkopolski oraz mniejsze miasta, takie jak Nowa Sól czy Żagań. Położenie regionu przy granicy z Niemcami sprzyja inwestycjom zagranicznym z Europy Zachodniej oraz krajów skandynawskich – na niemiecki rynek trafia ponad 40 proc. towarów i usług eksportowanych przez lubuskie firmy.

Lider

Modivo.com S.A.**MODIVO**

Modivo.com to spółka operacyjna zarządzająca platformami eobuwie.pl i Modivo i jeden z liderów e-commerce w Europie Środkowo-Wschodniej. Działa na 23 rynkach, opierając się na ok. 1 200 sklepach oraz silnym e-commerce reprezentowanym przez szyldy takie jak CCC, HalfPrice, eobuwie.pl, Modivo, Worldbox i Boardriders. Firma zatrudnia prawie półtora tysiąca pracowników i generuje ok. 6 proc. przychodów przedsiębiorstw w województwie. Modivo jest nowoczesnym centrum logistyczno-technologicznym, motorem digitalizacji regionu i ważnym lokalnym pracodawcą.

e.

Województwo łódzkie

Profil województwa

Województwo łódzkie (219 mld zł PKB i 195 mld zł całkowitej wartości dodanej w 2024 r.) jest regionem przemysłowym, z silnym, 60 proc. wzrostem PKB per capita w ostatnich pięciu latach. W przeciwieństwie do Dolnego Śląska, łódzkie wciąż mierzy się z ujemnym saldem migracyjnym, choć dystans ten się zmniejsza – w 2024 roku bilans migracji wyniósł -1,8 tys. osób, co wynika głównie z odpływu ludności do aglomeracji warszawskiej. Gospodarka województwa opiera się na dwóch filarach, które wykorzystują centralne położenie regionu: przetwórstwie przemysłowym generującym ponad 40 proc. przychodów firm w województwie (z kluczową rolą PGE GiEK w Bełchatowie), oraz handlu (26 proc.), którego rozwój napędza bliskość kluczowych węzłów komunikacyjnych i nowoczesnych centrów dystrybucyjnych.

Lider

PGE GiEK S.A.

Spółka z siedzibą w powiecie bełchatowskim to operator największej w Polsce kopalni węgla brunatnego oraz największej na świecie elektrowni zasilanej tym paliwem. Firma zatrudnia ok. 13 tys. osób w kraju i generuje ponad 14 proc. przychodów przedsiębiorstw całego województwa łódzkiego (ok. 30 mld zł w 2024 r.). Z nakładami inwestycyjnymi rzędu niemal 1 mld zł w 2024 r. (skupionymi na modernizacji bloków energetycznych oraz technologiach ochrony środowiska), spółka jest jednym z najważniejszych inwestorów w regionie. W 2024 roku spółka odnotowała znaczną stratę netto (-9,1 mld zł), związaną z restrukturyzacją aktywów węglowych i transformacją energetyczną. Przyszłe działania koncernu będą koncentrować się na zarządzaniu procesem transformacji energetycznej oraz utrzymaniu stabilności krajowego systemu elektroenergetycznego.

f.

Województwo kujawsko-pomorskie

Profil województwa

Województwo kujawsko-pomorskie (154 mld zł PKB w 2024 r.) zaznało wysokiego, ponad 60 proc. wzrostu PKB per capita w okresie 2019-2024, co pozwoliło na stopniowe niwelowanie dystansu do najbogatszych regionów. Całkowita wartość dodana brutto regionu w 2024 roku wyniosła prawie 137 mld zł. Województwo mierzy się z ujemnym saldem migracyjnym (-2 tys. osób w 2024 r.), jednak proces ten jest hamowany przez rosnącą atrakcyjność osiedleńczą aglomeracji bydgosko-toruńskiej. Gospodarka regionu opiera się głównie na handlu hurtowym i detalicznym oraz na przetwórstwie przemysłowym.

Lider
Neuca S.A.

GRUPA
NEUCA

„NEUCA z siedzibą w Toruniu od ponad 35 lat działa w obszarze ochrony zdrowia, łącząc synergicznie potrzeby farmaceutów, producentów i pacjentów. Jest liderem rynku hurtowej dystrybucji farmaceutyków w kraju. Kluczowymi partnerami dla Grupy NEUCA są niezależni aptekarze, których Grupa wspiera w codziennym prowadzeniu aptek, dostarczając im narzędzia do budowania konkurencyjności i rentowności. NEUCA systematycznie umacnia pozycję rynkową - w 2025 roku jej udziały rynkowe w rynku hurtowej dystrybucji leków

wyniosły 29,3 proc., a w strategicznym obszarze aptek niezależnych: 38,4 proc. (stanowiąc najwyższy roczny odczyt w historii Grupy). O silnej pozycji rynkowej spółki świadczy fakt, że zajęła ona w 2025 roku 46 miejsce w rankingu przedsiębiorstw „Lista 500” Rzeczypospolitej (awans o 4 pozycje rok do roku). Grupa zatrudnia ponad 10 tys. osób, a jej przychody (12,6 mld zł w 2024 roku) odpowiadają za 7,5 proc. obrotów przedsiębiorstw w całym województwie kujawsko-pomorskim. NEUCA realizuje strategię wykraczającą poza wyłącznie segment hurtowej dystrybucji leków. Grupa rozwija zintegrowany model opieki medycznej i farmaceutycznej (zapewnia opiekę dla ponad 850 tys. pacjentów). Jest ekspertem w segmencie badań klinicznych (portfel kontraktów w obszarach SMO i CRO przekraczający 1,2 mld zł), stając się jednym z liderów w zakresie udostępniania pacjentom nowoczesnych terapii medycznych. Inwestuje także w ubezpieczenia zdrowotne (1,5 tys. umów grupowych). Jest również doświadczonym producentem leków i preparatów aptecznych (W I kw. br. lider wzrostu wartości sprzedaży wśród 20 największych koncernów na rynku non-Rx). Od 2004 roku NEUCA jest spółką publiczną, notowaną na GPW w Warszawie, regularnie poprawiającą wyniki finansowe. Jej kapitalizacja przekracza 3,3 mld zł i od ponad 20 lat rokrocznie spółka dzieli się zyskiem z akcjonariuszami w formie dywidendy, co roku zwiększając jej poziom o 10-15 proc. na akcję.

GRUPA NEUCA

Grzegorz Dzik

Prezes Zarządu NEUCA S.A.

NEUCA powstała w Toruniu i to właśnie tutaj znajduje się jej serce oraz centrala. Choć jesteśmy mocno związani z miastem i regionem, od lat działamy w skali całego kraju, dostarczając farmaceutyki do 98% aptek w całej Polsce i wspierając pacjentów, apteki i placówki ochrony zdrowia.

Jednocześnie nasza działalność wykracza poza granice regionu i kraju. Posiadamy zakłady produkujące farmaceutyki w innych częściach Polski, a prowadzone przez Grupę badania kliniczne realizowane są na 4 kontynentach. Dzięki temu łączymy lokalne korzenie z ogólnopolską odpowiedzialnością i międzynarodowymi ambicjami, pozostając firmą, której centrum decyzyjne niezmiennie znajduje się w Toruniu.

”

*(...) nasza działalność
wykracza poza granice
regionu i kraju.*

h.

Województwo opolskie

Profil województwa

Województwo opolskie notuje najniższy poziom PKB wśród polskich regionów (71 mld zł w 2024 r.) i całkowitej wartości dodanej brutto (63 mld zł w 2024 r.) oraz PKB per capita poniżej średniej krajowej (78 tys. zł w 2024 r.). Jest to również najmniejsze województwo. Saldo migracji (ok. -0,9 tys. rocznie) ma specyficzny charakter ze względu na tradycyjne migracje wahadłowe do Niemiec, jednak lokalny rynek pracy staje się coraz bardziej konkurencyjny. Przetwórstwo przemysłowe generuje tu blisko 48 proc. przychodów — udział ten napędzają klastry chemiczne i paliwowe.

Lider

Unimot Paliwa Sp. z o.o.

Spółka z powiatu strzeleckiego należy do notowanej na warszawskiej giełdzie Grupy Unimot — niezależnego operatora obecnego na rynku paliw od ponad 30 lat. Choć Unimot działa w całej Polsce, to jego obecność w regionie opolskim (poprzez infrastrukturę i bazy) jest kluczowa dla lokalnego sektora paliwowego. Spółka odpowiada za ok. 14 proc. przychodów firm w województwie. Jako największy niezależny importer paliw, Unimot pełni rolę stabilizatora rynku w okresie zawirowań geopolitycznych oraz transformacji energetycznej, wypełniając lukę importową, która w przypadku oleju napędowego sięga ok. 30 proc. krajowego zużycia. Spółka importuje LPG z Norwegii, Wielkiej Brytanii, Szwecji i portów ARA

(Belgia i Holandia). Obecnie Unimot to trzeci największy gracz na krajowym rynku magazynowania paliw oraz drugi w sektorze asfaltów.

Strategia rozwoju grupy opiera się na precyzyjnej dywersyfikacji w ramach trzech obszarów:

1. Działalność główna: koncentracja na produktach wysokomarżowych, w tym biopaliwach, LPG, bitumalach oraz paliwach lotniczych.
2. Logistyka i sieć detaliczna: przejęcie spółki Lotos Terminale pozwoliło na nabycie 9 terminali paliwowych oraz zakładów produkcji asfaltów w Jaśle i Czechowicach-Dziedzicach. Równolegle dynamicznie rozwija się sieć stacji AVIA, licząca już ponad 140 obiektów w Polsce i obecna na rynku ukraińskim.
3. Transformacja energetyczna: skupiona w spółce Unimot Energia i Gaz, obejmująca obrót gazem ziemnym, energią elektryczną oraz projekty OZE.

Inwestycje firmy skupiają się wokół OZE oraz paliw alternatywnych (HVO). Firma zadeklarowała przeznaczanie minimum 50 proc. zysku netto na transformację energetyczną, co do 2028 roku przełoży się na inwestycje rzędu 1 mld zł. Do tego czasu Grupa planuje osiągnąć poziom 150 MW rocznie w nowych projektach OZE (farmy wiatrowe i fotowoltaika pod marką AVIA Solar) oraz zająć miejsce w pierwszej trójce największych dystrybutorów komponentów instalacji OZE w Polsce.

**Największa niezależna grupa
multienergetyczna w Polsce**

”

*Jednym z przełomowych momentów
w rozwoju firmy był zakup w 2001 r.
rozlewni gazu skroplonego
w Zawadzkiem.*

Zawadzkie – miasto w województwie opolskim – to właśnie tutaj znajduje się siedziba firmy UNIMOT, osiągającej blisko 15 mld zł przychodów rocznie i zatrudniającej ponad tysiąc pracowników. Choć aktywa operacyjne, infrastruktura oraz biura firmy zlokalizowane są w różnych częściach kraju i za granicą, centrum zarządzania firmy pozostaje związane z tym regionem.

Historia UNIMOT rozpoczęła się w 1992 r. w Częstochowie. Jednym z przełomowych momentów w rozwoju firmy był zakup w 2001 r. rozlewni gazu skroplonego w Zawadzkiem. Był to pierwszy trwały aktyw infrastrukturalny spółki, który wzmocnił jej niezależność operacyjną i umożliwił dalsze inwestycje w kolejne obszary rynku paliwowego. Od tego czasu Zawadzkie stało się głównym ośrodkiem działalności firmy. Inwestycja w rozlewnię stała się również ważnym impulsem rozwojowym dla firmy, która z lokalnego podmiotu zaczęła przekształcać się w największego niezależnego importera paliw płynnych w kraju, a następnie w organizację multienergetyczną o międzynarodowych ambicjach.

Z regionem tym związany jest również założyciel i prezes spółki Adam Sikorski, który urodził się w Opolu. Choć później zmieniał miejsca zamieszkania na Częstochowę oraz Warszawę, Opolszczyznę niezmiennie traktuje jako swoje rodzinne strony.

Z biegiem lat UNIMOT konsekwentnie rozszerzał zakres swojej działalności. Dziś grupa kapitałowa oferuje pełne

portfolio produktów i usług energetycznych, w tym olej napędowy, benzyny, biopaliwa, LPG, gaz ziemny (w tym LNG), produkty asfaltowe, a także energię elektryczną oraz paliwa lotnicze i żeglugowe. Od 2016 roku spółka należy do stowarzyszenia AVIA International, rozwijając sieć stacji paliw AVIA w Polsce i Ukrainie.

W 2017 roku spółka zadebiutowała na głównym parkiecie Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie. Grupa jest również trzecim graczem na rynku magazynowania paliw oraz zajmuje drugie miejsce na rynku produkcji asfaltów w Polsce. Dysponuje dziewięcioma terminalami paliwowymi oraz dwoma zakładami produkcji bitumenów. Spółka konsekwentnie realizuje strategię transformacji energetycznej – inwestuje m.in. w odnawialne źródła energii oraz rozwija ofertę paliw niskoemisyjnych, w tym HVO100.

Opolskie, mimo że należy do najmniejszych województw w kraju, posiada znaczący potencjał rozwojowy. Korzystne położenie na przecięciu ważnych szlaków komunikacyjnych łączących Górny Śląsk z pozostałymi częściami Polski, silne tradycje przemysłowe oraz rosnąca aktywność inwestycyjna sprawiają, że region pozostaje atrakcyjnym miejscem dla prowadzenia działalności gospodarczej.

UNIMOT jest jednym z największych płatników podatków w tym województwie i regularnie wspiera lokalną społeczność. Doceniając ten wkład, władze gminy Zawadzkie przyznały założycielowi i prezesowi Adamowi Sikorskiemu tytuł Honorowego Obywatela gminy.

i.

Województwo podkarpackie

Profil województwa

Województwo podkarpackie znajduje się w dolnej połowie rankingu polskich regionów pod względem zamożności. PKB per capita (71 tys. zł w 2024 r.) wzrosło o 64 proc. w latach 2019–2024 – to jeden z wyższych wyników dynamiki w kraju, choć nadal stanowi zaledwie 81 proc. średniej krajowej. Całkowita wartość dodana brutto województwa wyniosła 125 mld zł w 2024 roku. Region dysponuje wysoko rozwiniętym przemysłem lotniczym i zbrojeniowym (Dolina Lotnicza w Rzeszowie – klaster skupiający ponad 160 firm lotniczych i zbrojeniowych, oraz Huta w Stalowej Woli), a mimo to pozostaje relatywnie ubogi, co może wynikać z charakteru tych branż: wymagają ogromnych nakładów, lecz generują niskie marże i lokują zyski poza regionem. Województwo zmagą się z trwałym ujemnym saldem migracji wewnętrznych (-2,8 tys. osób w 2024 r., poprawa względem -3,5 tys. w 2019 r.). Struktura branżowa województwa wyraźnie plasuje przetwórstwo przemysłowe w centrum gospodarki Podkarpacia. Sektor ten odpowiada za ponad 40 proc. przychodów firm w województwie. To m.in. spuścizna po Centralnym Okręgu Przemysłowym, zbudowanym przed II wojną światową z myślą o rozbudowa przemysłu ciężkiego i zbrojeniowego.

Lider
Orlen Paliwa
Sp. z o.o.

ORLEN
PALIWA

Największą firmą województwa podkarpackiego pod względem przychodów jest Orlen Paliwa, spółka dystrybucyjna grupy Orlen zajmująca się obrotem paliwami. Przychody netto spółki wyniosły w 2024 roku 28,7 mld zł, co stanowi 17,2 proc. łącznych przychodów wszystkich przedsiębiorstw w województwie. Przy zaledwie 372 pracownikach, świadczy to o ogromnej wartości obrotów przypadających na etat. Wpływ lokalny jest ograniczony ze względu na niewielkie zatrudnienie, ale obecność spółki podnosi bazę podatkową regionu.

j.

Województwo podlaskie

Profil województwa

Województwo podlaskie, mimo niższego poziomu PKB per capita od średniej krajowej, odnotowało drugi najszybszy wzrost tego wskaźnika w kraju w okresie 2019–2024 (66 proc.). Całkowita wartość dodana brutto Podlasia jest trzecią najniższą w kraju – wyniosła 73 mld zł w 2024 roku. Choć w skali całego regionu saldo migracji pozostaje ujemne (ok. -2 tys. osób rocznie), sam obszar białostocki wyróżnia się wysoką atrakcyjnością osiedleńczą. Gospodarka opiera się na sektorze przetwórstwa przemysłowego, w którym dużą rolę odgrywa branża rolno-spożywcza.

Lider
SM Mlekovita

Mlekovita z Wysokiego Mazowieckiego to największa spółdzielnia mleczarska w Polsce i jedna z największych w Europie Środkowo-Wschodniej. Firma zatrudnia ok. 4 tys. osób w kraju, jej przychody stanowią niemal 14 proc. przychodów podlaskich firm, a wytworzona całkowita wartość dodana firmy w 2024 roku odpowiadała za prawie 10 proc. całkowitej wartości dodanej 200 największych firm regionu. W tym samym roku spółdzielnia po raz pierwszy w historii przekroczyła barierę 10 mld zł przychodów. Grupa Mlekovita regularnie zajmuje 1 miejsce w Rankingu Najlepszych i Największych Spółdzielni Mleczarskich Krajowego Związku Spółdzielni Mleczarskich. Na jej infrastrukturę składa się: 26 zakładów produkcyjnych, 36 własnych centrów dystrybucyjnych w całym kraju oraz 185 linii produkcyjnych, które każdego dnia przetwarzają 8 mln litrów mleka dostarczanego przez 15 000 polskich rolników. Spółka stanowi oś gospodarki powiatu wysokomazowieckiego i całego Podlasia, budując wokół siebie ekosystem dostawców i rolników.

Eksport to najsilniejszy wyróżnik Mlekovity. Firma jest największym polskim eksporterem nabiału, docierającym do 167 krajów na wszystkich kontynentach. Wartość sprzedaży zagranicznej w 2023 roku przekroczyła 3 mld zł, co stanowi około 30 proc. całkowitej produkcji. Kluczowe rynki to m.in. kraje UE, Chiny, Korea Południowa, USA oraz Algieria i Senegal. Rocznie spółka eksportuje 160 mln litrów mleka UHT oraz 120 tys. ton proszków mlecznych.

Spółdzielnia posiada własne centrum B+R, a jej inwestycje koncentrują się na innowacjach produktowych (produkty wysokobiałkowe, bezlaktozowe) oraz nowoczesnej logistyce. W 2024 roku nakłady inwestycyjne wyniosły rekordowe 188 mln zł – dla porównania, dwa lata wcześniej były to kwoty rzędu 80–100 mln zł, co pokazuje wyraźne przyspieszenie. Kluczową inwestycją była budowa Fabryki Biofermentacji w Wysokiem Mazowieckiem, która ma pokrywać 30 proc. zapotrzebowania centrali na energię elektryczną. W tym samym roku spółka wprowadziła na rynek 72 nowe produkty i jako pierwszy i jedyny producent w Polsce zaoferowała produkty z mleka A2A2 – mleko lepiej tolerowane przez osoby z nadwrażliwością pokarmową. Innowacyjność firmy została doceniona na targach POLAGRA 2024, gdzie Mlekovita zdobyła 20 Złotych Medali za innowacyjne produkty.

k.

Województwo pomorskie

Profil województwa

Województwo pomorskie z całkowitą wartością dodaną brutto na poziomie 195 mld zł i PKB per capita na poziomie 93 tys. zł w 2024 r. jest dynamicznie rozwijającym się regionem nadmorskim (57 proc. w latach 2019-2024). Dostępność portów morskich oraz największego na Bałtyku terminalu kontenerowego Baltic Hub tworzy cały ekosystem usług i bezpośrednie połączenie z Azją. Utrzymujące się od wielu lat dodatnie saldo migracji wewnętrznych jest drugim najwyższym w Polsce po Mazowszu (+5 tys. osób w 2024 r.). Województwo opiera się przede wszystkim na przetwórstwie przemysłowym (ponad 40 proc. przychodów przedsiębiorstw), handlu hurtowym i detalicznym (24 proc. przychodów przedsiębiorstw) oraz na branży energetycznej (11 proc. przychodów przedsiębiorstw).

Lider

**Aramco Fuels
Poland Sp. Z o.o.**

aramco

Spółka z Gdańska, należąca do saudyjskiej grupy Aramco, zajmuje się obrotem paliwami. Firma świadczy o strategicznym znaczeniu Gdańska jako portu i centrum handlu paliwami. Spółka jest udziałowcem Rafinerii Gdańskiej (przejęła 30 proc. udziałów w 2022 r.), jednej z dwóch działających rafinerii w kraju. Bezpośredni wpływ na lokalne zatrudnienie jest ograniczony, ale działalność spółki przekłada się na efekty podatkowe i logistyczne oraz odpowiada za ok. 7 proc. przychodów sektora przedsiębiorstw w województwie

l.

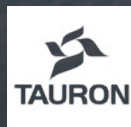
Województwo śląskie

Profil województwa

Województwo śląskie z całkowitą wartością dodaną brutto na poziomie 373 mld zł i PKB w wysokości 419 mld zł w 2024 roku (98 tys. zł per capita) to drugie pod względem PKB województwo w Polsce. Największe miasta w województwie to Katowice, Częstochowa, Sosnowiec oraz Gliwice. Województwo cechuje się wieloletnim ujemnym wewnętrznym saldem migracyjnym – jednym z najwyższych w kraju (ok. -3 tys. osób rocznie), co odzwierciedla trwającą restrukturyzację. Dominuje w nim przetwórstwo przemysłowe odpowiadające za ponad połowę przychodów generowanych przez przedsiębiorstwa ogółem. Istotne są również branże handlowa (21 proc. przychodów przedsiębiorstw), budowlana (13 proc. przychodów przedsiębiorstw) oraz naukowa i techniczna (10 proc. przychodów przedsiębiorstw).

Lider

**Tauron
Polska Energia S.A.**

Tauron z siedzibą w Katowicach to trzeci co do wielkości koncern energetyczny w Polsce z przychodami w wysokości 22,8 mld zł (2024 r.). Centrala zatrudnia 409 osób (cała grupa – znacznie więcej). Tauron prowadzi transformację energetyczną z węgla w kierunku OZE. Aktualne projekty firmy obejmują inwestycję w instalacje zielonego wodoru oraz projekty B+R związane z produkcją wodoru i e-paliw. Jako jedna z dominujących spółek w Górnośląskim Okręgu Przemysłowym, odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu ciągłości dostaw energii i stabilizacji rynku pracy w regionie.

m.

Województwo świętokrzyskie

Profil województwa

Województwo świętokrzyskie z PKB na poziomie 85 mld zł (75 tys. zł per capita) i całkowitą wartością dodaną wynoszącą 75 mld zł w 2024 roku należy do słabiej rozwiniętych regionów, ale notuje najwyższą w kraju dynamikę wzrostu (68,5 proc. w okresie 2019-2024). Jest to region o silnych tradycjach przemysłowych, skupionych wokół wydobywania surowców i produkcji materiałów budowlanych (16 proc. firm należy do branży budowlanej). W strukturze przychodów dominują przetwórstwo przemysłowe (ponad 50 proc.), handel oraz rosnący sektor energetyczny i wydobywczy, wykorzystujący zasoby OZE i tradycyjne moce wytwórcze.

Lider

Enea Elektrownia Połaniec S.A.

Elektrownia w Połaniecu jest fundamentem gospodarczym południowej części województwa. Jako jeden z najważniejszych punktów na energetycznej mapie Polski elektrownia zapewnia stabilność dostaw prądu dla całego regionu i generuje blisko 9 proc. przychodów przedsiębiorstw w województwie. Elektrownia Połaniec jest jednym z największych w Europie obiektów współpalających biomasę, co wpisuje się w transformację energetyczną. Dla powiatu staszowskiego jest kluczowym pracodawcą i płatnikiem podatków.

n.

Województwo warmińsko-mazurskie

Profil województwa

Województwo warmińsko-mazurskie należy do słabiej rozwiniętych regionów pod względem PKB per capita (69 tys. zł w 2024 r.), jednak wzrost tego wskaźnika o 65 proc. w ostatnich pięciu latach pokazuje, że region skutecznie nadrabia dystans do centrum kraju. W 2024 roku Warmia i Mazury zanotowały całkowitą wartość dodaną brutto na poziomie 80 mld zł. Województwo warmińsko-mazurskie cechuje się wysoką dywersyfikacją branżową. Dominującą branżą pozostaje przetwórstwo przemysłowe, przy jednoczesnym zachowaniu dużego znaczenia branży rolniczej, turystycznej i usługowej.

Lider

Michelin Polska Sp. z o.o.

Fabryka Michelin w Olsztynie to największy zakład produkcyjny francuskiego koncernu w Europie oraz kluczowy filar gospodarki województwa warmińsko-mazurskiego. Fabryka opon odpowiada za ponad 10 proc. przychodów firm w regionie pełniąc rolę największego pracodawcy i eksportera w województwie. Michelin Polska zatrudnia obecnie ponad 5 tys. osób, co ma duże znaczenie dla lokalnego rynku pracy – Warmia i Mazury borykają się z jednym z najniższych PKB per capita w kraju (69 tys. zł wobec średniej krajowej 88 tys. zł w 2024 r.) oraz silnie ujemnym saldem migracji. W tym kontekście fabryka stanowi strukturalne koło zamachowe, pozwalające utrzymać populację w stolicy województwa.

Olsztyńska fabryka pełni funkcję unikalnego hubu technologicznego i logistycznego. Centrum logistyczne to jeden z największych magazynów Michelin na świecie i największy w Europie Środkowo-Wschodniej. Składowane są tam opony z produkcji lokalnej, ale także z fabryk w Japonii, USA, Tajlandii czy na Węgrzech.

Inwestycje firmy skupiają się na automatyzacji produkcji oraz zrównoważonym rozwoju. Od 1995 roku Michelin zainwestował w olsztyński zakład łącznie 1,5 mld euro – miasto jest miejscem największych nakładów kapitałowych koncernu na Starym Kontynencie. Obecnie fabryka przechodzi głęboką metamorfozę profilu produkcji, dostosowując się do ery elektromobilności. Kluczową inwestycją o wartości 1 mld zł jest wdrożenie linii produkcyjnych dedykowanych oponom do samochodów elektrycznych. Projekt ten obejmuje automatyzację i modernizację parku maszynowego, co ma przynieść wzrost zatrudnienia zarówno w samej fabryce, jak i u jej kooperantów. Docelowym celem technologicznym jest wdrożenie do produkcji opony Vision – wykonanej w 100% z materiałów odnawialnych lub pochodzących z recyklingu.

Z końcem 2024 roku zakład całkowicie zrezygnował z węgla na rzecz gazu, co pozwoliło na redukcję emisji CO₂ o 73 proc. względem roku 2010, a do 2050 roku firma planuje osiągnąć zeroemisyjną produkcję opon.

O.

Województwo wielkopolskie

Profil województwa

Województwo wielkopolskie z PKB równym 360 mld zł (102 tys. zł per capita) i całkowitą wartością dodaną na poziomie 320 mld zł w 2024 roku jest trzecią gospodarką Polski poza Mazowszem i Śląskiem. Dynamika wzrostu PKB per capita wyniosła 55 proc. w latach 2019–2024. Saldo migracji wewnętrznych jest dodatnie (+1,4 tys.), choć umiarkowane i skupia się przede wszystkim na „obwarzanku” poznańskim, który jest w ostatnich latach najbardziej atrakcyjnym regionem osiedleńczym w Polsce pod względem liczby nowych osiedleńców. W województwie wielkopolskim dominują handel (19,6 proc. przedsiębiorstw i ponad 50 proc. przychodów firm), budownictwo (15,8 proc. przedsiębiorstw) i działalność profesjonalna (10,8 proc. przedsiębiorstw).

Lider

Jeronimo Martins
Polska S.A.**Jerónimo**
Martins

Operator sieci spożywczej Biedronka z siedzibą w powiecie poznańskim to największe przedsiębiorstwo w województwie wielkopolskim i drugie największe w Polsce. Z 81 tys. pracowników jest jednocześnie największym prywatnym pracodawcą w kraju. W 2024 roku, przychody właściciela Biedronki wyniosły 102 mld zł stanowiąc tym samym prawie 15 proc. łącznych przychodów przedsiębiorstw w całym województwie. Wartość dodana przedsiębiorstwa jest równa 16 proc. łącznej wartości dodanej 350 największych firm w województwie. Wpływ lokalny jest rozproszony po całym kraju, ale centrala i zaplecze logistyczne silnie oddziałują na rynek pracy aglomeracji poznańskiej. Jerónimo Martins inwestuje (1,9 mld zł w 2024 r.) w rozbudowę sieci sklepów i centrów logistycznych. W 2025 roku firma wraz z uczelnią SGGW otworzyła pierwsze w Polsce centrum innowacji żywieniowej „Biedronka LAB” którego celem jest tworzenie innowacyjnych rozwiązań w branży spożywczej.

p.

Województwo zachodniopomorskie

Profil województwa

Województwo zachodniopomorskie to region o tożsamości ukształtowanej przez bliskość Niemiec, Morza Bałtyckiego oraz dziedzictwo przemysłu stocznioowego. Całkowita wartość dodana regionu wyniosła 115 mld zł w 2024 roku. Szczecin, stolica województwa, leży zaledwie 140 km od Berlina, co umożliwia powiązania handlowe z Niemcami, ruch transgraniczny i obecność skandynawskiego kapitału. Zespół portów morskich Szczecin-Świnoujście to jeden z największych kompleksów portowych na Bałtyku, który w 2024 roku przeładował 32,3 mln ton ładunków. Port jest kluczowy nie tylko dla regionu, lecz dla całej zachodniej i południowo-zachodniej Polski, obsługując ładunki z Górnego Śląska, Wrocławia i Poznania, a także będąc głównym portem tranzytowym Czech i Słowacji. W strukturze branżowej dominują przetwórstwo przemysłowe, handel oraz transport i gospodarka magazynowa.

Lider

Netto Sp. z o.o.

Sieć dyskontowa Netto z powiatu stargardzkiego, należąca do duńskiej grupy Salling. Netto jest istotnym pracodawcą w regionie stargardzkim i inwestuje w rozbudowę infrastruktury handlowej. Relatywnie niska zyskowność wynika z intensywniej konkurencji w sektorze dyskontowym

Liderzy Polski powiatowej

PODLASKIE

LUBELSKIE

”

*Wbrew pozorom
to nie metropolie
rozwijają się
najszybciej.*

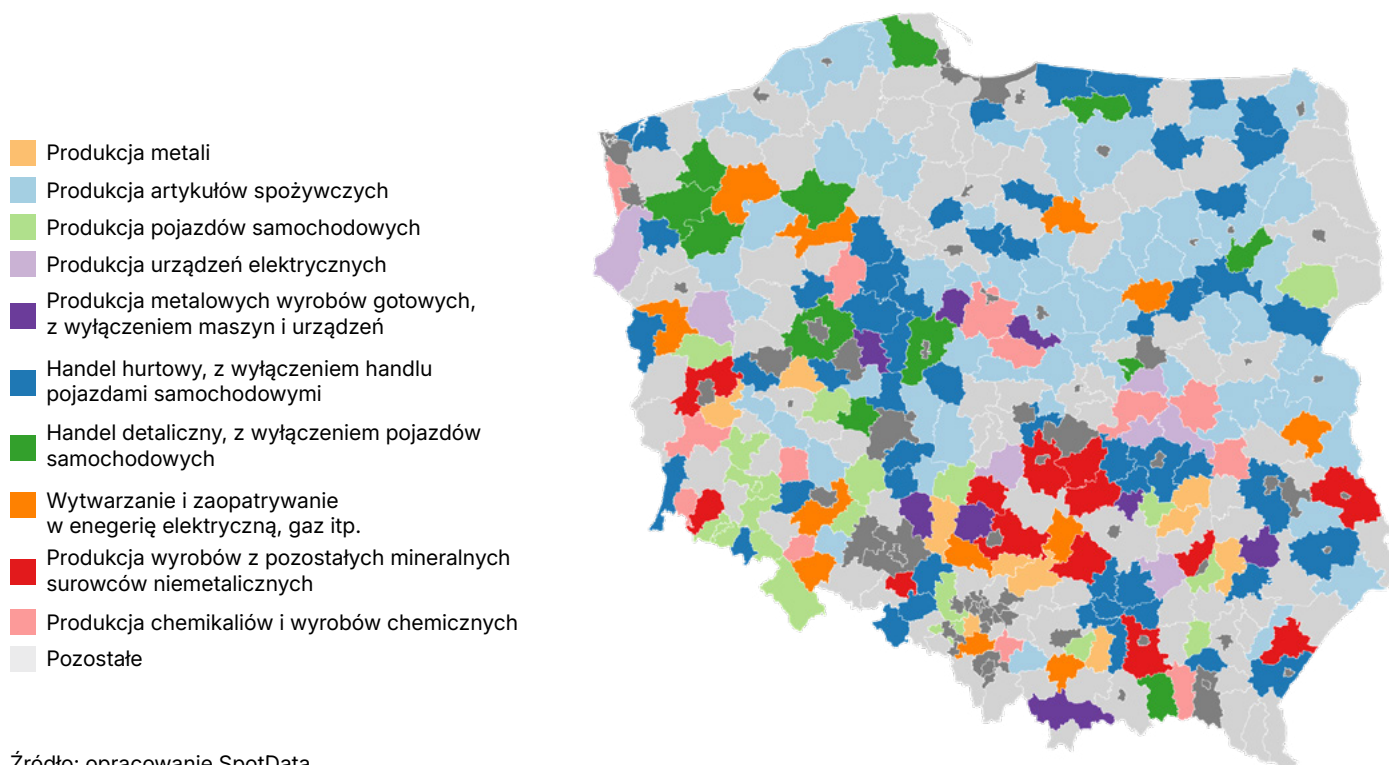
Tysiące championów

Polska gospodarka odznacza się wyjątkowym zróżnicowaniem geograficznym i branżowym oraz silnie rozdrobnioną strukturą przedsiębiorstw. Dlatego istotną rolę odgrywają nie tylko najwięksi liderzy wojewódzcy, ale też czempioni lokalni — najwięksi gracze na poziomie powiatów. Przeanalizowaliśmy dziesięciu największych pod względem przychodów graczy w każdym powiecie. Choć grupa 3800 liderów to zaledwie ułamek ogółu

zarejestrowanych firm w Polsce, ich systemowa waga jest istotna. W 2024 roku skumulowana wartość dodana tej grupy osiągnęła poziom prawie 350 mld zł, co odpowiada ok. 10,5 proc. całkowitej wartości dodanej brutto kraju w tym samym roku. Firmy te są również kluczowymi stabilizatorami rynku pracy — zatrudniając 2 mln osób, odpowiadają za 13 proc. całkowitego zatrudnienia w kraju, czasami będąc alternatywą dla emigracji zarobkowej do metropolii.

Specjalizacja branżowa liderów powiatowych

dominująca branża największej firmy w każdym powiecie

Profil branżowy

polskiej gospodarki powiatowej

Mimo postępującej specjalizacji technologicznej i cyfryzacji, polska gospodarka powiatowa wciąż opiera się w dużej mierze na tradycyjnych branżach — handlowej, żywnościowej i energetycznej — oraz sektorach defensywnych, czyli takich, które wykazują niską wrażliwość na cykl koniunkturalny, jak opieka zdrowotna czy produkcja i handel żywnością.

Dominujące branże wśród liderów powiatowych (10 największych firm w każdym powiecie)

W szerokiej grupie liderów dominuje handel hurtowy, na który przypada niemal 20 proc. z 3 800 przedsiębiorstw. Na drugim miejscu plasuje się produkcja artykułów spożywczych (ok. 12 proc. firm). Istotnymi branżami są również handel detaliczny (ok. 7 proc. przedsiębiorstw) oraz opieka zdrowotna (5 proc. przedsiębiorstw). Wysoka pozycja handlu hurtowego i detalicznego sugeruje, że polskie powiaty pełnią rolę kluczowych ogniw w łańcuchach dystrybucji, a obecność ponad 200 firm z sektora opieki zdrowotnej w grupie największych podmiotów podkreśla znaczenie tej branży jako stabilnego pracodawcy i płatnika podatków na poziomie lokalnym.

Najszybciej rosnące powiaty w kraju

i ich biznesowi reprezentanci

Wyróżniliśmy 20 najszybciej rosnących gospodarczo powiatów w Polsce, aby przyjrzeć się lokalnym liderom biznesowym napędzającym krajową gospodarkę. Podstawą rankingu jest autorski indeks rozwoju, który opiera się na średniej trzech kluczowych parametrów z lat 2019–2024:

1. Dynamika nakładów inwestycyjnych na mieszkańca (skala nowych inwestycji)
2. Wzrost liczby firm (aktywność przedsiębiorców)
3. Wzrost wynagrodzeń (realna poprawa zamożności mieszkańców).

Aby rzetelnie porównać potencjał regionów, wprowadziliśmy klasyfikację opartą na odległości drogowej od najbliższej z 11 największych metropolii Polski. Pozwoliło to podzielić Polskę na trzy grupy:

1. Metropolie: 11 największych miast (pod względem ludności) – to są stolice województw, opisane już w rozdziale

2. Powiaty blisko metropolii: do 87 km drogi od najbliższej metropolii

3. Powiaty daleko od metropolii: ponad 87 km drogi od najbliższej metropolii.

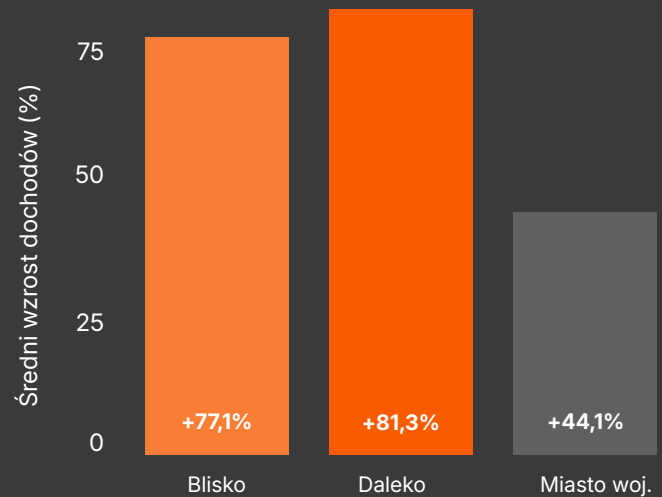
Wbrew pozorom to nie metropolie rozwijają się najszybciej. Obserwujemy proces geograficznej reorientacji rozwoju: powiaty oddalone od 10 największych polskich miast osiągają obecnie najwyższe wyniki w ogólnym indeksie rozwoju, podczas gdy największe aglomeracje i miasta wojewódzkie notują najniższą dynamikę. To efekt konwergencji, czyli doganiania liderów przez mniej rozwinięte obszary. Sukces gospodarczy nie jest zarezerwowany dla satelitów metropolii. Powiaty takie jak żuromiński czy sejneński — mimo dużej odległości od głównych aglomeracji (100–150 km) — osiągają wyższe wyniki w indeksie rozwoju.

Spójny rozwój blisko i daleko od metropolii

wzrost dochodów powiatów

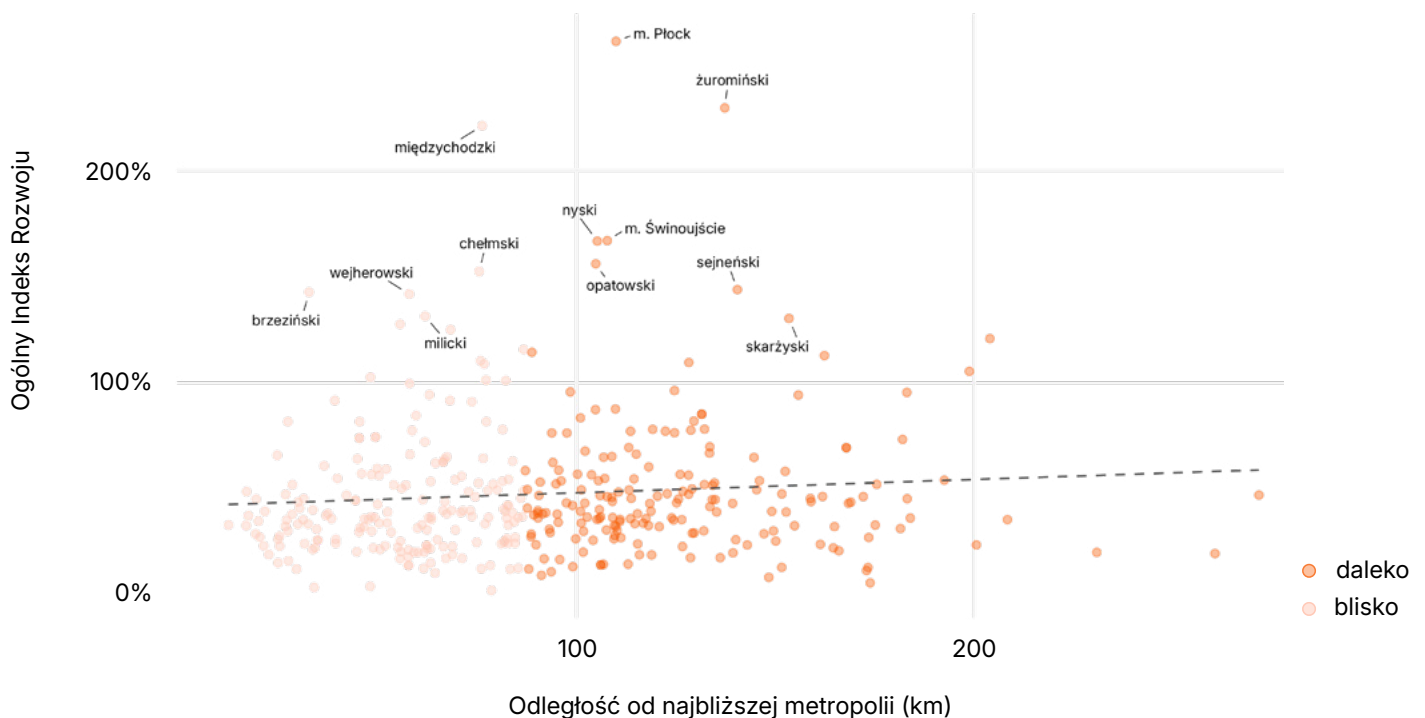
Dynamika dochodów budżetów powiatów w latach 2019-2024 wg kategorii odległości od miast wojewódzkich

Źródło: opracowanie SpotData na podstawie danych GUS

Odległość od metropolii vs. Ogólny Indeks Rozwoju

Analiza powiatów z wyłączeniem metropolii (2019-2024)

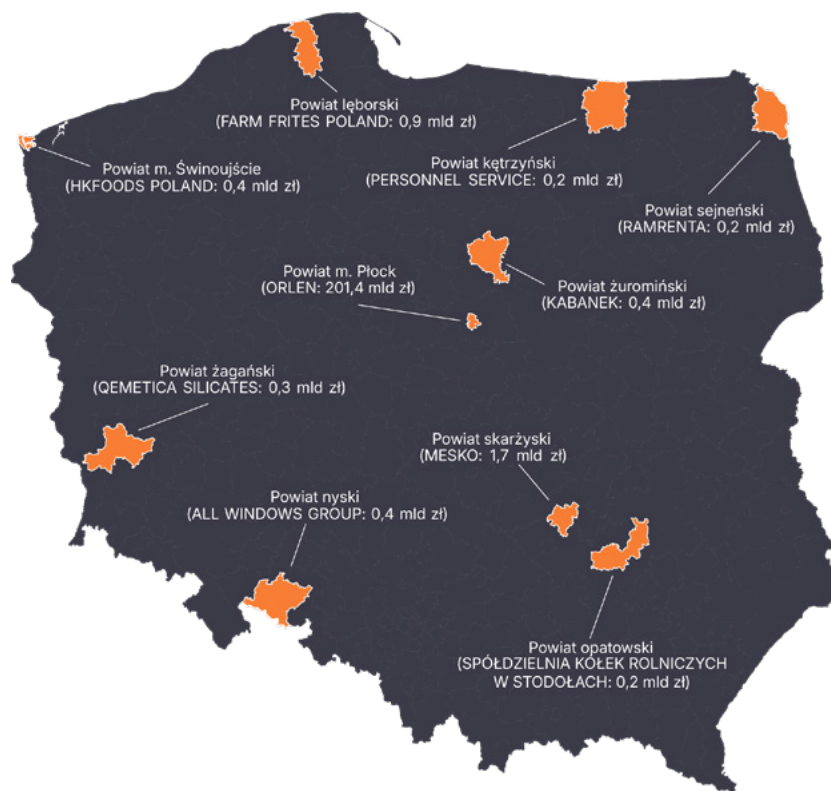

Dane uwzględniają wzrost liczby firm, wzrost wynagrodzeń oraz wzrost inwestycji/capita w okresie 2019-2024.
 Źródło: opracowanie SpotData na podstawie danych GUS

Powiaty znajdujące się daleko od metropolii

Liderzy rozwoju kategoria daleko

Top 10 powiatów w kategorii
oraz liderzy biznesowi
(przychody netto w 2024 r.)

Źródło: opracowanie SpotData

a.

Powiat żuromiński

Koncentracja na sektorze rolno-spożywczym

Gospodarka powiatu żuromińskiego charakteryzuje się wysokim stopniem specjalizacji w produkcji zwierzęcej oraz przetwórstwie żywności. Powiat stanowi jeden z głównych ośrodków drobiarstwa w Polsce. Na jego terenie funkcjonuje około 400 ferm, co przekłada się na najwyższy w województwie wskaźnik produkcji zwierzęcej w przeliczeniu na 1 hektar użytków rolnych. Na lokalny łańcuch dostaw istotnie wpływa obecność grupy Cedrob – największego producenta drobiu w Polsce. Planowane przez tę grupę inwestycje o wartości 600 mln zł w sąsiednich regionach mogą bezpośrednio oddziaływać na bazę surowcową ferm zlokalizowanych w powiecie żuromińskim.

Ponad 70 proc. powierzchni powiatu stanowią użytki rolne (grunty orne oraz łąki i pastwiska), a eksploatacja ziemi opiera się na ponad 5 tysiącach indywidualnych gospodarstw. Naturalnym zapleczem dla rolnictwa jest przemysł spożywczy. W powiecie żuromińskim 8 na 10 największych firm należy do branż drobiarsko-rolniczej lub dystrybucji spożywczej. Poza sektorem spożywczym w powiecie działają firmy z branży elektronicznej (Tomic, LDM Electronic) oraz drzewno-budowlanej (Max-Parkiet), realizujące zamówienia na rynki zagraniczne (m.in. Wielka Brytania, Austria).

Powiat pozycjonuje się jako miejsce przyjazne dla biznesu poprzez niskie koszty operacyjne i ceny nieruchomości oraz korzystny układ komunikacyjny pozwalający na dogodne połączenia z aglomeracjami.

b.

Powiat nyski

Rozwój sektora elektromobilności

Historycznie rolniczy powiat nyski przechodzi proces reorientacji gospodarczej w stronę nowoczesnych technologii energetycznych. Region długo borykał się z wysokim bezrobociem i emigracją zarobkową, co dziś łagodzą nowe inwestycje przemysłowe. Powiat jest objęty Wałbrzyską Specjalną Strefą Ekonomiczną (która wdraża ulgi podatkowe, opiekę inwestycyjną, szkolenia). W 2023 roku firmy Umicore i PowerCo zlokalizowały tam spółkę joint-venture IONWAY, mającą na celu produkcję materiałów katodowych do baterii samochodów elektrycznych. Inwestycja o wartości szacowanej na 1,7 mld euro ma docelowo generować ok. 900 miejsc pracy. Umicore jest jednocześnie trzecią największą firmą w powiecie i generuje niemal dwa razy wyższą wartość dodaną niż wartość dodana średniej firmy w województwie opolskim.

Równolegle do przemysłu technologicznego, istotną rolę nadal odgrywa rolnictwo oparte na uprawie pszenicy, rzepaku i buraków cukrowych, kontynuując tradycje regionu z okresu przed transformacją systemową.

c.

Powiat opatowski

Rolniczy lider

Powiat opatowski to jeden z najbardziej rolniczych powiatów województwa świętokrzyskiego – rolnictwo jest podstawowym działem gospodarki większości gmin powiatu, co wyróżnia go od sąsiednich, bardziej uprzemysłowionych powiatów ostrowieckiego i kieleckiego. Użytki rolne zajmują prawie 80 proc. powierzchni powiatu ze względu na sprzyjające warunki przyrodnicze do produkcji rolniczej. Region charakteryzuje się żyznymi glebami, sprzyjającymi uprawom zbóż i roślin oleistych, oraz tradycją kooperatywnego modelu gospodarowania. Powiat boryka się z ujemnym saldem migracji i wyludnianiem, które częściowo mitygują lokalne inwestycje publiczne, takie jak Świętokrzyskie Centrum Przedsiębiorczości Rolniczej we Włostowie (inkubator dla firm z sektora rolno-spożywczego), którego otwarcie planowane jest na rok bieżący. Obok rolnictwa stopniowo rozwijają się branże metalowa i meblarska.

Największym podmiotem w powiecie jest Spółdzielnia Kótek Rolniczych w Stodołach (przychody ok. 201 mln zł w 2024 r.), będąca przykładem wielobranżowej spółdzielni rolniczej – świadczy usługi mechanizacyjne dla indywidualnych gospodarstw rolnych, dostarcza środki produkcji (nawozy, paliwa, części zamienne) i prowadzi działalność handlowo-produkcyjną.

d.

Powiat sejneński

Pogranicze z potencjałem logistycznym

Powiat sejneński to jeden z najmniej zaludnionych powiatów w Polsce (ok. 18,5 tys. mieszkańców i jednocześnie obszar o wyraźnym charakterze wielokulturowym – ok. 20 proc. mieszkańców stanowią Litwini, a region graniczy zarówno z Litwą, jak i z Białorusią. Rolnictwo skupia ok. 70 proc. zatrudnionych, a kolejnymi największymi pracodawcami są usługi i handel. Stopa bezrobocia jest wyższa od średniej województwa podlaskiego, jednak sąsiedztwo granicy z Litwą otwiera szanse na tranzytowy ruch towarowy i turystyczny.

Największym podmiotem w powiecie jest Ramrenta (przychody ok. 221 mln zł w 2024 r.) – firma z branży transportu lądowego drewna. Jej wyniki finansowe są nieproporcjonalnie wysokie względem skali lokalnej gospodarki, co wskazuje na ponadregionalny zasięg działalności. Lokalizacja powiatu przy szlaku tranzytowym łączącym Polskę z Litwą i Białorusią stwarza wygodną niszę dla operatorów logistycznych, obsługujących wymianę handlową między krajami bałtyckimi a Europą Środkowo-Wschodnią.

e.

Powiat kętrzyński

Zdywersyfikowany rynek pracy

Powiat kętrzyński leży na skraju Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, co czyni go atrakcyjnym turystycznie, ale historycznie słabszym gospodarczo, z utrzymującym się od lat wysokim bezrobociem. Struktura przemysłu jest zróżnicowana – działa tu m.in. gospodarstwo wieloobszarowe Agro-Fundusz Mazury, producent mebli tapicerowanych MTI-Furninova oraz producent komponentów dla przemysłu oświetleniowego MST.

Na pierwsze miejsce w powiecie kętrzyńskim pod względem przychodów (ok. 200 mln zł w 2025 r.) wysunął się Personnel Service sp. z o.o., jedna ze spółek grupy Personnel Service S.A. Spółki w grupie specjalizują się w outsourcingu procesów i funkcji, pracy tymczasowej oraz profesjonalnym doradztwie HR dla zakładów produkcyjnych i logistycznych w Polsce i za granicą. Przychody całej grupy w 2025 roku wyniosły około 810 mln zł. Spółka Personnel Service, zarejestrowana w Kętrzynie, jest jednym z największych płatników podatków w mieście.

f.

Powiat skarżyski

Jeden z bastionów polskiego przemysłu zbrojeniowego

Powiat skarżyski w północnej części województwa świętokrzyskiego zbudował swoją tożsamość gospodarczą na przemyśle zbrojeniowym, który zakorzenił się tu jeszcze w dwudziestolecie międzywojennym. W 1924 roku uruchomiono w powiecie Państwową Fabrykę Amunicji – jeden z kluczowych elementów ówczesnego Centralnego Okręgu Przemysłowego. Strategiczne położenie w sercu kraju, z dala od granic, z dobrym dostępem kolejowym (węzeł na trasie Warszawa–Kraków), przesądziło o wyborze tej lokalizacji dla zakładu o krytycznym znaczeniu dla obronności.

Grupa Mesko (przychody ok. 1,71 mld zł w 2024 r.) to dziś największy w Polsce producent amunicji i rakiet, będący częścią Polskiej Grupy Zbrojeniowej. W ofercie spółki znajdują się amunicja strzelecka i artyleryjska, zestawy raketowe Piorun i Grom do obrony przeciwlotniczej, system SPIKE-LR do zwalczania pojazdów opancerzonych oraz niekierowane pociski raketowe. Zakład jest uznanym dostawcą dla Sił Zbrojnych RP i wojsk NATO (m.in. krajów Bałtyckich, Norwegii, Szwecji i USA). W obliczu wzrostu wydatków obronnych w Europie po 2022 roku MESKO planuje znaczną rozbudowę mocy produkcyjnych – w tym uruchomienie nowej linii do produkcji do 150 tys. korpusów amunicji 155 mm rocznie. Zakłady są nierozzerwalnie splecione z historią i rynkiem pracy Skarżyska-Kamiennej, stanowiąc jego główny filar zatrudnienia oraz wpływów podatkowych.

MESKO S.A. od ponad 100 lat buduje swoje doświadczenie w produkcji wyrobów branży zbrojeniowej. W Polsce jest największym producentem amunicji małej i średniokalibrowej, artyleryjskiej i czołgowej. Słynie z produkcji przenośnych przeciwlotniczych zestawów rakietowych PIORUN, które eksportowane są m.in. do Belgii, Szwecji, Norwegii, Estonii, Łotwy, Mołdawii i Ukrainy. Obecnie jest także największym w Polsce producentem korpusów do amunicji artyleryjskiej kalibru 155 mm. używanej przez armie NATO.

MESKO oprócz Skarżyska – Kamiennej ma swoje wydziały także w Pionkach, Kraśniku, Bolechowie oraz Lubiczowie.

Spółka od lat należy do jednej z największych firm w regionie, biorąc pod uwagę wielkość zatrudnienia, kwestie płaconych podatków, czy chociażby prestiżu i znaczenia dla gospodarki regionu i kraju. Jednakże jeszcze nigdy w swojej historii nie notowała takich sukcesów finansowych i rozwojowych jak w ostatnich dwóch latach.

Przyczyn takiego stanu rzeczy jest kilka poczynając od czynników zewnętrznych jak sytuacja geopolityczna, po strategiczne decyzje władz spółki umożliwiające realizację kolejnych wyzwań.

Jeszcze w 2023 roku MESKO zatrudniało około 2 700 pracowników, obecnie liczba ta przekroczyła 3 300. To oznacza, że w regionie, w którym bezrobocie nie należy do najniższych zatrudnienie znalazło około 600 osób.

Rozwój spółki, a co za tym idzie stwarzanie możliwości stabilnej pracy ma ogromne znaczenie dla regionu, którego społeczeństwo, z jednej strony, należy do najszybciej się starzejących, a z drugiej notuje najszybszy odpływ młodych ludzi.

Dynamiczny rozwój spółki wpływa na sytuację gospodarczą całego województwa. MESKO obecnie współpracuje z niemal 2500 kooperantami, którzy świadczą usługi bądź dostarczają jej komponenty do produkcji.

”

Bycie liderem to dla nas społeczna odpowiedzialność (...).

– Dla tych firm to gwarancja stabilnych zamówień, możliwość zatrudniania ludzi i planowanie dalszego rozwoju oraz satysfakcja z posiadania dużego, prestiżowego partnera. Z kolei dla nas, dla MESKO to realizacja projektu solidarności gospodarczej w budowie siły regionu i Polski. Bycie liderem to dla nas społeczna odpowiedzialność, to wzmacnianie potencjału otoczenia gospodarczego, a także wyznaczanie pewnych standardów działania w biznesie – **podkreśla Renata Gruszczyńska, prezes MESKO S.A.**

Firma należy do regionalnych championów. Od roku 2023 MESKO o 107 procent poprawiło przychody ze sprzedaży.

Rok 2023 dał wyniki na poziomie 1,1 mld. zł, rok później było to 1,7 mld., natomiast rok 2025 MESKO zamknęło przychodami w wysokości 2,3 mld zł. Sam zysk netto w porównaniu do roku 2023 wzrósł sześciokrotnie.

O pozycji i wiarygodności spółki świadczy to, że po raz pierwszy w swojej historii realizuje równocześnie sześć projektów, które należą do kluczowych ze względu na bezpieczeństwo kraju. To m.in. program NAREW dotyczący budowy rakiet przeciwlotniczych CAMM-ER. Ma on na celu ochronę infrastruktury kraju, wojska oraz strategicznych obiektów przed atakami z powietrza. Kolejny projekt obejmuje radykalne zwiększenie produkcji rakiet przeciwlotniczych PIORUN oraz modyfikacje tego systemu do wersji PIORUN 2. Strategicznym projektem jest także rozbudowa zakładu umożliwiająca zwiększenie produkcji korpusów do amunicji kalibru 155 mm.

W ubiegłym roku MESKO S.A. zostało nagrodzone tytułem „Najlepszy Polski Eksporter Uzbrojenia” przyznawanym przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, zdobyło także tytuł Ambasadora Polskiej Gospodarki oraz otrzymało Złotą Statuetkę Lidera Polskiego Biznesu przyznawaną przez Business Centre Club. Jest także zdobywcą wielu branżowych nagród i wyróżnień.

g.

Powiat lęborski

Europejskie centrum wyrobów ziemniaczanych

Powiat lęborski leży w środkowej części Pomorza, z dostępem do bałtyckiego zaplecza klimatyczno-glebowego, które sprzyja uprawom rolnym zbóż, ziemniaków i rzepaku. Powiat łączy funkcje rolnicze z turystycznymi – leży w sąsiedztwie Słowińskiego Parku Narodowego i nadbałtyckich kurortów. Lębork jako miasto powiatowe jest obsługiwany przez Słupską Specjalną Strefę Ekonomiczną i jest regionalnym punktem kontaktowym Polskiej Strefy Inwestycji.

Największa firma w powiecie Farm Frites Poland (przychody ok. 858 mln zł w 2024 r.) to wiodący producent mrożonych wyrobów ziemniaczanych w Europie Środkowo-Wschodniej, założony w 1993 roku jako joint venture dwóch holenderskich koncernów: Farm Frites B.V. i Aviko B.V. Ziemniaki dostarczane do fabryki z prawie 200 gospodarstw zlokalizowanych m.in. na Pomorzu, Żuławach i w Wielkopolsce, są przetwarzane i trafiają do klientów detalicznych oraz sieci gastronomicznych w Polsce i za granicą, w tym do restauracji McDonald's w 10 krajach.

i.

Powiat prudnicki

Historyczne centrum włókiennicze

Powiat prudnicki w południowej części województwa opolskiego leży na granicy polsko-czeskiej. Historycznie w mieście Prudnik – stolicy powiatu – działały przedsiębiorstwa z branży włókienniczej, obuwniczej oraz drzewnej. W przeszłości powiat znany był z dużego przemysłu włókienniczego (tekstylii, marka „Frotex” z Prudnika), którego restrukturyzacja po 1989 roku pozostawiła po sobie lukę zatrudnienia, z którą region zmagą się do dziś – stopa bezrobocia utrzymuje się na poziomie ok. 10 proc., a do większych ośrodków odpływa młoda kadra. Obecnie rozwijają się tam sektory budowniczy i metalurgiczny, oświetleniowy i rolniczy, w którym pracuje 34 proc. aktywnych zawodowo mieszkańców.

Morawiec Transport z siedzibą w Głogówku (przychody ok. 245 mln zł w 2024 r.) to największa firma powiatu, działająca w branży transportu drogowego od 1990 roku. Przedsiębiorstwo dysponuje flotą ponad 365 pojazdów i zatrudnia blisko 650 osób w ramach kilku spółek grupy, wykonując przewozy głównie na trasach Belgii, Szwajcarii, Czech, Słowacji, Węgier i Niemiec. W 2020 roku firma podjęła współpracę z grupą Volkswagen na relacji spedycji regionalnej na obszarze Polski.

h.

Powiat żagański

Klaster chemiczny na zachodnim pograniczu

Powiat żagański w województwie lubuskim leży przy granicy z Niemcami. Region dysponuje dobrą infrastrukturą drogową i kolejową, leżąc na osi łączącej Wrocław z Berlinem. Istotną branżą w powiecie jest przemysł metalurgiczny i maszynowy, co przejawia się obecnością zakładów produkcji i przetwórstwa metali oraz tworzyw sztucznych.

QEMETICA Silicates to spółka należąca do Grupy QEMETICA, specjalizująca się w produkcji krzemianów sodu. W 2025 roku osiągnęła przychody na poziomie 347,64 mln zł, umacniając swoją pozycję największego dostawcy oraz drugiego największego producenta krzemianu sodu w Europie. Firma wywodzi się z wieloletnich tradycji przemysłowych Żagańskich Hut Szkła i prowadzi działalność produkcyjną w zakładach zlokalizowanych w Iłowej oraz Żarach. Produkty QEMETICA Silicates znajdują zastosowanie w wielu strategicznych sektorach gospodarki, m.in. w przemyśle oponiarskim, budowlanym, kosmetycznym, detergentowym, papierniczym, a także w produkcji elektrod spawalniczych i materiałów ogniotrwałych. Dzięki silnej pozycji rynkowej, wysokim kompetencjom technologicznym oraz stabilnemu zapleczu produkcyjnemu, QEMETICA Silicates pełni istotną rolę w europejskim łańcuchu dostaw zaawansowanych chemikaliów nieorganicznych, wspierając rozwój kluczowych gałęzi przemysłu na rynku europejskim.

j.

Powiat złotowski

Serce polskiego e-commerce

Powiat złotowski leży w północnej Wielkopolsce. Złotów – stolica powiatu – jest siedzibą jednego z największych polskich detalistów elektroniki użytkowej. Region ma charakter rolniczy z elementami przetwórstwa rolno-spożywczego, a poziom aktywności gospodarczej jest tu wyższy, niż sugerowałaby wielkość samego ośrodka, m.in. dzięki obecności firm z branży e-commerce takich jak TERG S.A.

Powiaty znajdujące się blisko metropolii

Liderzy rozwoju kategoria blisko

Top 10 powiatów w kategorii
oraz liderzy biznesowi
(przychody netto w 2024 r.)

Źródło: opracowanie SpotData

a.

Powiat międzychodzki

Obraz dywersyfikacji przetwórczej

Stabilność ekonomiczna powiatu międzychodzkiego wynika z dywersyfikacji źródeł przychodów, które obejmują zarówno produkcję przemysłową jak i usługi specjalistyczne.

Istotny w regionie jest przemysł drzewny i meblarski. Kluczowymi podmiotami w tym segmencie są firmy takie jak Christianapol Meble Polska oraz Domat, które stanowią filary lokalnego rynku pracy i produkcji eksportowej. Kolejny filar stanowi obecność silnych firm

transportowych. Do liderów tego sektora należą m.in. ABC Czepczyński, Elistorcar Transport oraz Podolski Wojciech. Przemysłowy profil powiatu uzupełniają firmy z branży budowlanej i instalacyjnej, takie jak Schedpol (produkcja elementów sanitarnych i styropianowych), PPB Zetbeer (przedsiębiorstwo produkcyjno-budowlane), Scalio oraz Ferrarini.

Innym filarem gospodarki powiatu jest turystyka. Liczne jeziora i Puszcza Notecka pozwalają utrzymać rozwiniętą bazę noclegową i usługi turystyczne o charakterze sezonowym.

ZACHODNIO-POMORSKIE

b.

Powiat wejherowski

Rozwój nowoczesnej energetyki

Powiat wejherowski cechuje się najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia w województwie pomorskim, co wynika z jego roli jako bezpośredniego zaplecza aglomeracji trójmiejskiej oraz miejsca realizacji strategicznych projektów państwowych.

Dominującymi sektorami są budownictwo, przemysł drzewno-meblarski oraz spożywczy. Wysoka aktywność w budownictwie wiąże się z procesem suburbanizacji Trójmiasta.

Perspektywy gospodarcze powiatu są determinowane przez projekty energetyczne o znaczeniu krajowym. Na jego terenie planowana jest budowa pierwszej w Polsce elektrowni jądrowej. Równolegle realizowane są projekty związane z obsługą morskich farm wiatrowych (Baltic Power), w tym budowa niezbędnej infrastruktury lądowej. Bliskość portów i rozwój technologii offshore sprawiają, że powiat staje się kluczowym punktem w łańcuchu dostaw dla nowej infrastruktury energetycznej kraju.

c.

Powiat chełmski

Łączy ze wschodnim pograniczem

Powiat chełmski leży w województwie lubelskim, w strefie przygranicznej z Ukrainą – przez jego terytorium przebiega droga krajowa S-12 łącząca Lublin z przejściem granicznym w Dorohusku, a przez Rejowiec Fabryczny biegnie linia kolejowa Warszawa–Chełm–Dorohusk oraz szerokotorowa bocznica przeładunkowa. Region jest istotnym węzłem dla wymiany handlowej z Ukrainą i krajami Europy Wschodniej. Gospodarka powiatu ma charakter rolniczy z dominacją upraw zbożowych, z elementami przemysłu drzewnego i budownictwa drogowego.

Dominującym podmiotem w powiecie jest PREF-BET Wytwórnia Mas Bitumicznych, Betonu i Prefabrykatów (przychody ok. 219 mln zł w 2024 r.) z siedzibą w Pawłowie, założona w 2016 roku. Firma wyspecjalizowała się w produkcji mas bitumicznych, betonu towarowego, prefabrykatów betonowych oraz emulsji asfaltowych, stosując opatentowaną technologię bezodpadowej produkcji betonu. Na jej sukces złożyło się intensywne zaangażowanie w zamówienia publiczne: łączna wartość wygranych przetargów przekroczyła 640 mln zł, z czego ponad 236 mln zł to kontrakty z miastem Chełm, dotyczące budowy i utrzymania dróg, obiektów hydrotechnicznych oraz robót ziemnych.

d.

Powiat limanowski

Ojczyzna firmy Tymbark

Powiat limanowski leży w Małopolsce, u podnóża Podhala. Krajobraz górski z rozbudowaną siecią sadów i dobrym uwarunkowaniem gleb pod działalność rolniczą ukształtował specjalizację rolniczo-przetwórczą regionu w przeszłości. Rozwijającym się sektorem w powiecie jest branża budowlana, do której należy największa grupa przedsiębiorstw działających w powiecie (27 proc. podmiotów). Potencjał turystyczny – bliskie sąsiedztwo Tatr i Gorców – uzupełniany jest przez przemysł spożywczy jako jeden z istotnych motorów gospodarczych.

Tymbark (przychody ok. 2,38 mld zł w 2024 r.) to jeden z najbardziej rozpoznawalnych polskich liderów branży napojowej, z historią sięgającą 1936 roku, gdy w Tymbarku powstała Podhalańska Spółdzielnia Owocarska. Firma produkuje soki, nektary i napoje owocowe, będąc od lat liderem w tej kategorii na polskim rynku. W 1999 roku weszła w skład Grupy Maspex – jednego z największych producentów żywności w Europie Środkowo-Wschodniej – co przyspieszyło jej internacjonalizację. Tymbark eksportuje do ponad 30 krajów i jest sponsorem ogólnopolskiego turnieju piłkarskiego dla dzieci „Z podwórka na Stadion”.

f.

Powiat milicki

Powiat położony w parku krajobrazowym

Powiat milicki leży w północnej części Dolnego Śląska. Dominuje tu Park Krajobrazowy Dolina Baryczy z rozległym systemem stawów rybnych – Stawy Milickie to największy kompleks hodowlany karpia w Europie. Rygorystyczna ochrona środowiska (obszary Natura 2000) determinuje zarówno zakres dozwolonych inwestycji, jak i profil turystyczny regionu. Słaba dostępność kolejowa ogranicza możliwości industrializacji, co sprzyja zachowaniu unikalnego krajobrazu, ale utrudnia przyciąganie dużych zakładów produkcyjnych. Inwestycje publiczne koncentrują się na zrównoważonej infrastrukturze wodno-ściekowej i sieci ścieżek rowerowych.

Największą firmą w powiecie jest Deftrans (przychody ok. 216 mln zł w 2024 r.) – producent mebli łazienkowych i kuchennych, działający pod marką DEFRA. Firma została założona w 1996 i ma zakłady w Wszewilkach i Miliczu oraz w Odolanowie i Jedlance. Deftrans uruchomiła w Miliczu centrum edukacyjno-kulturalne KOM (Kreatywny Obiekt Multifunkcyjny) z innowacyjną szkołą podstawową im. Astrid Lindgren, promując model przedsiębiorstwa zakorzenionego lokalnie.

e.

Powiat jędrzejowski

Świętokrzyski bastion przemysłu cementowego

Powiat jędrzejowski w województwie świętokrzyskim leży ok. 30 km na zachód od Kielc. Jest to region o charakterze rolniczym, co pozostaje główną działalnością gospodarczą większości gmin powiatu. W powiecie znajdują się złoża skał wapiennych – surowca niezbędnego do produkcji cementu. Na Wyżynie Kieleckiej od XIX wieku funkcjonowały liczne kamieniołomy i cementownie korzystające z lokalnych złóż wapienia. Powiat jest dobrze skomunikowany z Kielcami i krakowskim zapleczem budowlanym. Rolniczy charakter pozostałej części powiatu uzupełnia specjalizację przemysłową.

Holcim Polska z siedzibą zakładu w Małogoszczu (przychody ok. 2,71 mld zł w 2024 r.) to polska filia szwajcarskiego giganta budowlanego Holcim Group, operującego w 45 krajach. Cementownia Małogoszcz, działająca od prawie 50 lat (wcześniej jako Lafarge Cement), przeszła w ostatnich latach modernizację. Kluczową inwestycją był nowy piec obrotowy do wypału klinieru, realizowany przy wsparciu Krakowskiego Parku Technologicznego. Firma deklaruje redukcję emisji CO₂ o 55 proc. do 2030 roku względem 1990 roku.

g.

Powiat wągrowiecki

Wielkopolski producent kosmetyków

Powiat wągrowiecki leży w środkowej Wielkopolsce, w rolniczym krajobrazie między Gnieznem a Piłą. Wągrowiec jako centrum powiatu jest miastem o tradycjach rzemieślniczych i handlowych; region charakteryzuje się umiarkowaną stopą bezrobocia i stabilną strukturą małych i średnich przedsiębiorstw. W gminie Mieścisko wyrósł jeden z europejskich liderów sektora kosmetycznego.

Serpol Cosmetics (przychody ok. 461 mln zł w 2024 r.) to jeden z największych w Polsce i Europie producentów kosmetyków i chemii gospodarczej w modelu Private Label – wytwarzający produkty pod markami własnymi swoich klientów (sieci handlowe, firmy kosmetyczne). Firma, założona w 1991 roku, produkuje m.in. mydła w płynie, żele pod prysznic, szampony, sole do kąpieli i detergenty. Równolegle prowadzi własną produkcję opakowań z tworzyw sztucznych, co zapewnia pionową integrację w łańcuchu wartości. Serpol Cosmetics jest istotną firmą w branży, nierozpoznawalną dla końcowego konsumenta, ale będącą podwykonawcą dla marek z supermarketowych półek.

h. Powiat wąbrzeski

Kujawskie centrum agrochemii

Powiat wąbrzeski leży w województwie kujawsko-pomorskim. Gleby i klimat sprzyjają tu uprawom zbóż, rzepaku i buraka cukrowego. Powiat jest dobrze skomunikowany z Bydgoszczą i Toruniem; charakteryzuje się wysokim bezrobociem, jednak pozostaje w okolicach średniej jak na standardy regionu. Tradycja agrarno-handlowa powiatu stworzyła naturalną niszę dla podmiotów dostarczających środki do produkcji rolnej.

Ampol-Merol (przychody ok. 2,24 mld zł w 2024 r.) to jedna z największych polskich firm agrochemicznych i zaopatrzeniowych dla rolnictwa, funkcjonująca od 1989 roku jako autoryzowany dystrybutor środków ochrony roślin, nawozów i nasion. Firma – z całkowicie polskim kapitałem i ponad 600 pracownikami w całej grupie – sprzedaje swoje produkty na terenie całej Polski. Duża skala przychodów wynika z wolumenowego charakteru hurtowego handlu środkami produkcji rolnej.

i. Powiat żniński

Siedziba dużego dystrybutora paliw

Powiat żniński leży w województwie kujawsko-pomorskim, między Bydgoszczą a Gnieznem. Żnin – stolica powiatu – jest miastem o znaczeniu historycznym (kolebka Piastów), co napędza turystykę oraz ważnym centrum usługowym dla lokalnych rolników i mieszkańców. Przemysł jest słabo rozwinięty; dominuje handel, budownictwo i rolnictwo.

Oil Gaz Group z siedzibą w Zdziarsku (przychody ok. 293 mln zł w 2024 r.) to regionalny dystrybutor paliw płynnych i gazowych – oleju napędowego, opałowego i LPG. Firma operuje flotą cystern, własną stacją paliw i prowadzi handel detaliczny oraz hurtowy, obsługując zarówno gospodarstwa domowe, jak i klientów biznesowych. Oil Gaz Group jest jednym z największych dostawców gazu i paliw na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, ale również w wielu innych województwach w Polsce. Spółka inwestuje w instalacje fotowoltaiczne i dywersyfikuje działalność w kierunku energii odnawialnej.

j. Powiat brzeziński

Sypialniane zaplecze aglomeracji łódzkiej

Powiat brzeziński leży przy wschodniej granicy Łodzi, z dostępem do autostrad A1 i A2. 94 proc. powierzchni powiatu zajmują gminy wiejskie, co tłumaczy rolniczy charakter regionu. Wyjątkiem jest miasto Brzeziny, które skupia ośrodki usługowo-przemysłowe powiatu. Powiat ma charakter usługowo-sypialnianego zaplecza metropolii – mieszkańcy masowo dojeżdżają do pracy w Łodzi.

Inwestycje publiczne skupiają się na termomodernizacjach i modernizacji sieci dróg powiatowych.

Największy podmiot w powiecie – Ubojnia Drobiu Piórkowscy (przychody ok. 258 mln zł w 2024 r.) – jest reprezentantem lokalnego przetwórstwa rolnospożywczego. Firma dostarcza swoje produkty ponad 400 kontrahentom w kraju.

LUBELSKIE

Polska wschodnia nadrabia dystans, mimo bliskości wojny

PODKARPACKIE

”

Istotnym czynnikiem stabilizującym jest zdywersyfikowana struktura gospodarcza.

Wbrew obawom związanym z bliskością konfliktu zbrojnego wywołanego przez napaść Rosji na Ukrainę w 2022 roku, wschodnie regiony przygraniczne Polski nie odnotowały wyraźnego odpływu kapitału. Regiony te wykazują podobną — a w niektórych wskaźnikach nawet wyższą — dynamikę rozwoju niż reszta kraju.

Rozwój powiatów granicznych na tle kraju

Analiza danych z lat 2019–2024 pokazuje, że tzw. „ściana wschodnia” (województwa podlaskie, lubelskie i podkarpackie) skutecznie niweluje historyczne dysproporcje, wykazując odporność na szoki zewnętrzne.

Zagregowany indeks rozwoju dla Polski Wschodniej w okresie 2019 – 2024 wzrósł o 46,6 proc., co jest wynikiem

niemal identycznym ze średnią dynamiką odnotowaną w pozostałej części kraju (47,9 proc.). Wśród dziesięciu powiatów, które odnotowały największe tempo rozwoju w tym okresie są lubelski powiat chełmski na międzynarodowej trasie tranzytowej (Berlin – Warszawa – Kijów) oraz podlaski powiat sejneński znajdujący się między granicami białoruską a litewską.

Wschód nie traci mimo bliskości wojny

zagregowany indeks rozwoju
(2019–2024 r.)

Polska Wschodnia
+46,59%

Reszta kraju
+47,92%

Szczegółowa analiza trzech komponentów tego wskaźnika ujawnia podobne tendencje:

- **Inwestycje:** nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw na mieszkańca we wschodnich województwach rosły w nieco wolniejszym tempie w porównaniu z resztą kraju. Nakłady inwestycyjne na wschodzie Polski wzrosły o 51 proc., co przy wyniku 57 proc. dla reszty kraju wskazuje na przewagę inwestycyjną centrum i zachodu, jednak bez sygnałów głębszej marginalizacji wschodu.

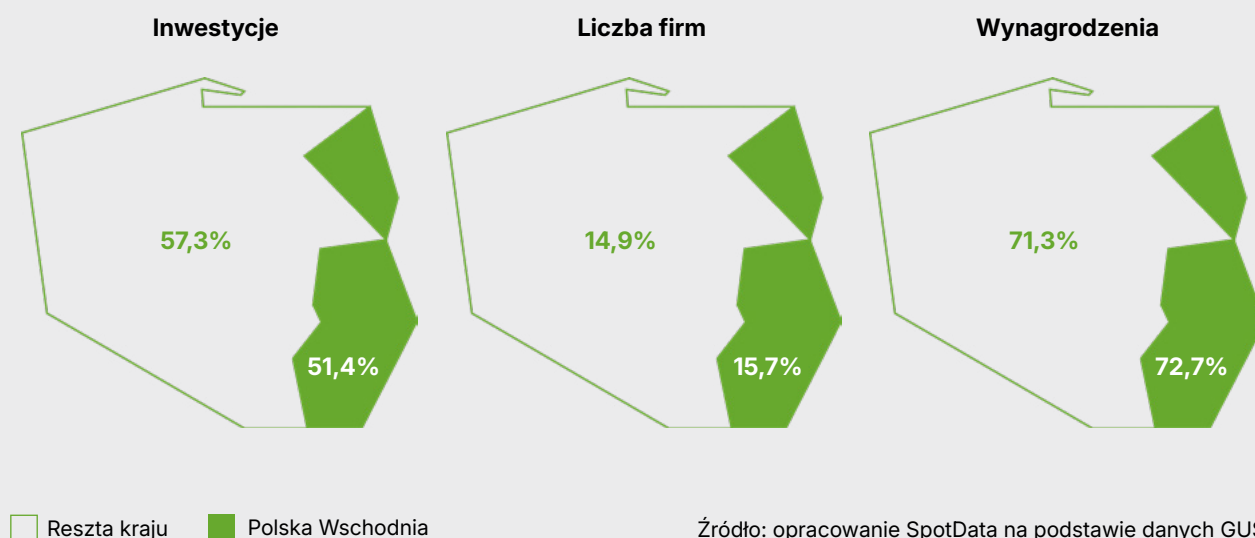
- **Liczba firm:** dynamika przyrostu przedsiębiorstw na wschodzie w latach 2019 – 2024 jest porównywalna, a nawet trochę wyższa (16 proc.) niż w pozostałych regionach (15 proc.).

- **Wynagrodzenia:** średni wzrost płac między 2019 a 2024 rokiem w województwach podlaskim, lubelskim i podkarpackim wyniósł niemal 73 proc. wyprzedzając średnią dynamikę reszty województw wynoszącą nieco ponad 71 proc. Jest to kluczowy sygnał postępującego nadrobienia dystansu pomiędzy wschodem a resztą kraju.

Wskaźniki rozwoju

wschód vs reszta kraju

Dynamika rozwoju inwestycji, liczby firm oraz wynagrodzeń (2019-2024)

Powyższe dane wskazują, że w okresie 2019–2024 wskaźniki przedsiębiorczości w regionach wschodnich były porównywalne z resztą kraju lub nawet od niej wyższe. Wśród najszybciej rozwijających się powiatów w tym okresie są Białystok i powiaty chełmski oraz sejneński.

Wysoka dynamika wzrostu wschodnich powiatów może być związana z ich położeniem na styku rynków Unii Europejskiej, Białorusi i Ukrainy oraz rozwojem przedsiębiorczości spowodowanym różnymi falami migracyjnymi ostatnich lat. Bliskość geograficzna i kulturowa sprawiła, że regiony te stały się naturalnym hubem dla relokowanego kapitału wschodniego. W ostatnich latach liczba wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt składanych przez obywateli Białorusi systematycznie rośnie, a najwięcej z nich koncentruje się w województwach mazowieckim

i podlaskim, gdzie diaspora białoruska jest najliczniejsza. W Polsce działają obecnie 7093 spółki z udziałem kapitału białoruskiego. To właśnie wschodnie województwo podlaskie stało się drugim najważniejszym ośrodkiem dla tego kapitału (po mazowieckim), skupiając ok. 11 proc. takich firm w kraju. W latach 2022 – 2023 obywatele Ukrainy przebywający w Polsce zarejestrowali niemal 39 tys. firm, co stanowiło 7 proc. wszystkich nowych rejestracji w tym czasie w Polsce. Dodatkowo, badanie Instytutu Badań Strukturalnych (IBS) wskazuje na szersze pozytywne oddziaływanie na polską przedsiębiorczość – w badanym okresie 10-procentowy wzrost liczby rejestracji firm ukraińskich przekładał się na wzrost liczby polskich firm o 2,3 proc. Ze względu na bliskość granicy oraz historyczną diasporę, część z tych firm lokuje swoje siedziby we wschodnich województwach Polski.

Stabilność ekonomiczną regionu potwierdzają dane fiskalne – firmy nie wycofały się z regionów przygranicznych mimo wojny.

Dane dotyczące dochodów własnych powiatów w latach 2019–2024 przeczą tezie o odpływie kapitału z regionów przygranicznych. W rzeczywistości, średni wzrost dochodów własnych budżetów powiatów w Polsce Wschodniej wyniósł 78,2 proc. Dla porównania, w pozostałej części kraju wskaźnik ten ukształtował się na poziomie 77,4 proc. Choć różnica jest niewielka, pokazuje ona proces nadrobienia dystansu, który trwa nieprzerwanie, mimo ryzyka geopolitycznego. Zjawisko ucieczki biznesu do „bezpieczniejszych” regionów centralnych czy zachodnich nie wystąpiło na skalę statystycznie istotną, a liderzy wzrostu, tacy jak Białystok oraz powiaty chełmski, opatowski i sejneński, utrzymali bazę produkcyjną i usługową.

Istotnym czynnikiem stabilizującym jest zdywersyfikowana struktura gospodarcza. Polska charakteryzuje się relatywnie wysokim zróżnicowaniem branżowym, które jest ważnym elementem w budowaniu odporności kraju na szoki zewnętrzne. Wschodnia część Polski odzwierciedla tę dywersyfikację. Województwa podlaskie, lubelskie i podkarpackie wypracowały strukturę branżową niemal identyczną do reszty kraju. Brak dominacji jednego, wrażliwego sektora sprawia, że lokalne gospodarki są odporne na zakłócenia w handlu zagranicznym wywołane sytuacją geopolityczną.

Wschód nie traci mimo bliskości wojny

Średni wzrost dochodów własnych
powiatów (2019–2024)

Polska Wschodnia
+78,29%

Reszta kraju
+77,4%

Duże miasta jako magnes migracji

”

*W wielkich miastach
bije serce współczesnej
gospodarki.*

ZACHODNIO-POMORSKIE

LUBUSKIE

DOLNOS

Rola metropolii w budowaniu gospodarki nowoczesnych technologii

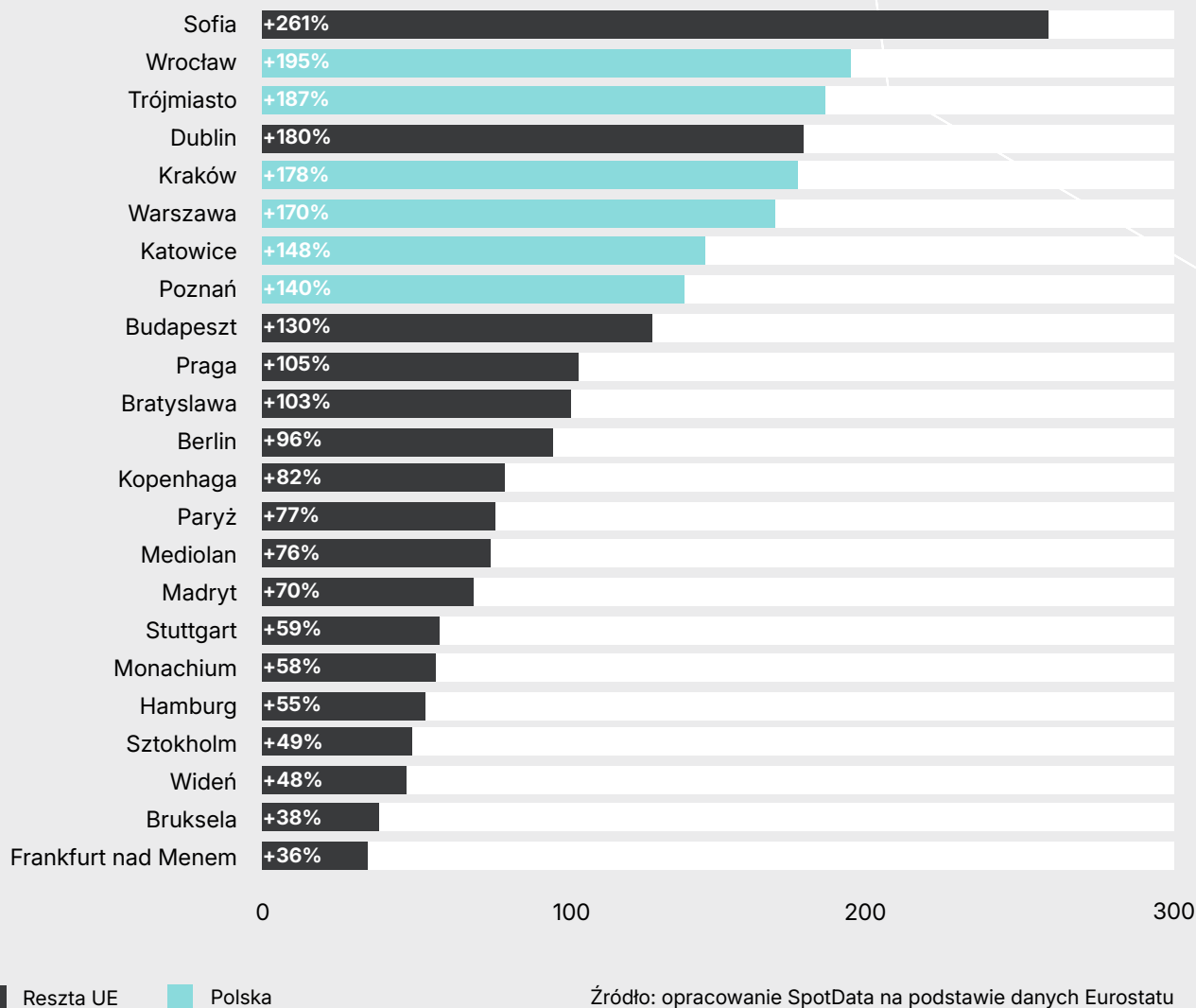
W wielkich miastach bije serce współczesnej gospodarki. To tam skupiają się centra finansowe, pracują najwybitniejsi specjaliści, rodzą się innowacje i powstają najbardziej zaawansowane technologicznie produkty oraz usługi. Innowatorzy spotykają się z inwestorami, pracownicy z pracodawcami, uczelnie z biznesem. Ta gęsta sieć powiązań napędza dyfuzję wiedzy i technologii. A wraz z nią przyspiesza rozwój nie tylko samego miasta, ale całego regionu i kraju.

Jeśli polska gospodarka jest europejskim liderem wzrostu, to polskie metropolie można śmiało nazwać tygrysami wzrostu wśród dużych miast całej Unii Europejskiej. W latach 2004–2023 należały do jednych z najszybciej rozwijających się aglomeracji spośród wszystkich krajów UE. Dochód na mieszkańca wyrażony w parytecie siły nabywczej — a więc po uwzględnieniu różnic w cenach i kursach walutowych — wzrósł we Wrocławiu o 195 proc., a w Trójmieście o 187 proc. Szybciej rozwinęło się w tym czasie tylko jedno duże europejskie miasto: Sofia, gdzie wzrost wyniósł 261 proc.

Zmiana PKB na mieszkańca

w europejskich metropoliach w latach 2004-2025 (w proc.)

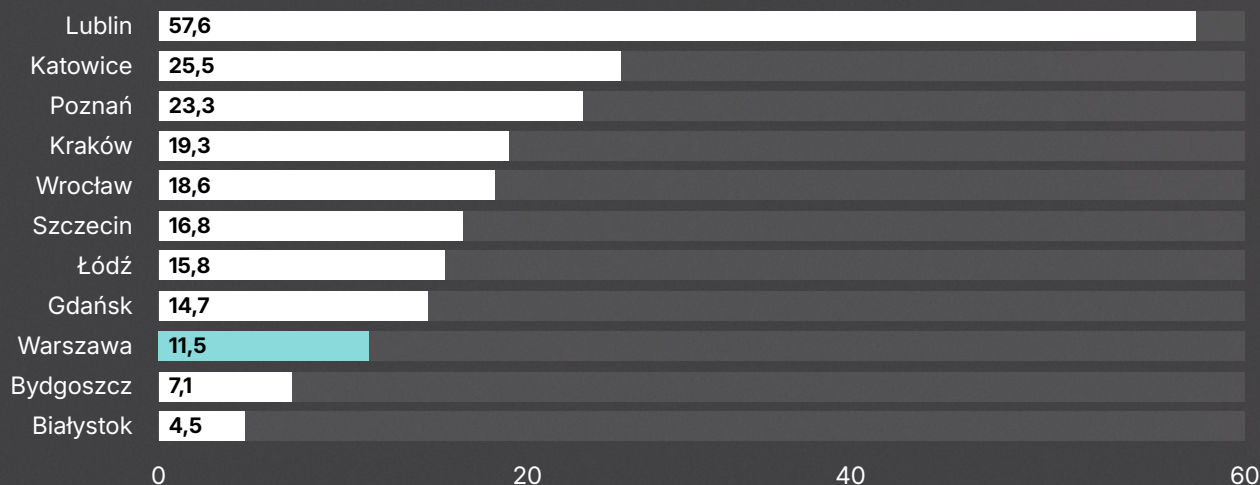
Wśród dziesięciu najszybciej rozwijających się dużych aglomeracji w Europie aż sześć to polskie miasta. Obok Wrocławia i Trójmiasta są to: Kraków (+178 proc.), Warszawa (+170 proc.), Katowice (+148 proc.) i Poznań (+140 proc.). Dla porównania: PKB per capita Budapesztu wzrósł w tym samym czasie o 130 proc., a Pragi — o 105 proc.

Każde miasto ma swój kod DNA

Za tym zbiorczym sukcesem kryją się bardzo różne historie. Każda z największych polskich metropolii wypracowała własną, unikalną specjalizację technologiczną, która stanowi o jej przewadze w wyścigu o talenty i inwestycje. Razem te specjalizacje sprawiają, że gospodarka Polski jako całość przeżywa awans technologiczny.

Zaskakiwać może fakt, że najbardziej produktywną patentowo metropolią jest Lublin. W tym mieście w 2024 roku liczba udzielonych patentów na 100 tys. mieszkańców wyniosła aż 57,6, a dla porównania w Katowicach było to 25,5, w Poznaniu 23,3, z kolei w Warszawie 11,5. Z czego to wynika? Lublin to stosunkowo małe miasto o wysokim zagęszczeniu uczelni technicznych i przyrodniczych, które cechuje wysoka aktywność patentowa. Politechnika Lubelska, Uniwersytet Medyczny czy Uniwersytet Przyrodniczy to instytucje bogate w kreatywnych, innowacyjnych naukowców, zdolnych odkrywać i eksplorować świat w swoich dziedzinach. Lublin wyrósł więc na lidera innowacyjności patentowej, dzięki ośrodkom akademickim ze specjalizacjami techniczno-przyrodniczymi. A jakie są specjalizacje innych metropolii?

Liczba udzielonych patentów na 100 tys. mieszkańców w metropoliach

Źródło: opracowanie SpotData na podstawie danych GUS

Warszawa pełni rolę krajowego centrum finansowego i technologicznego, a w ostatnich latach coraz wyraźniej staje się europejską stolicą sztucznej inteligencji. Skupia 22 proc. wszystkich polskich startupów, z dominacją obszarów AI, DeepTech i rozwiązań Software as a Service. To tu Microsoft i Amazon Web Services postawiły swoje europejskie centra, a kluczowe instytucje badawcze — NASK i OPI PIB — tworzą synergii pomiędzy nauką i biznesem. Synergii, której bardzo potrzebujemy.

Kraków uchodzi za polską stolicę nowoczesnych usług biznesowych, ale jednym z najdynamiczniej rosnących sektorów stała się tu branża gier wideo. Krakowski Park Technologiczny zbudował markę Digital Dragons — największego wydarzenia gamedev w regionie Europy Środkowej. Równolegle miasto stawia na technologie niszowe o wysokiej marży: wodór, przemysł kosmiczny, cyfrową transformację przemysłu w duchu Industry 4.0. Solidne zaplecze akademickie, z Akademią Górniczo-Hutniczą na czele — jednym z liderów zgłoszeń patentowych do Europejskiego Urzędu Patentowego — przekłada się na wyjątkowo wysoką aktywność innowacyjną.

Wrocław wyspecjalizował się w DeepTech, biotechnologii i zaawansowanej inżynierii, szczególnie w sektorach automotive i ICT. Wrocławski Park Technologiczny należy do największych obiektów tego typu w Polsce i gości firmy z branż tak różnych jak kriogenika, nanotechnologia, elektronika i medycyna.

Trójmiasto — a zwłaszcza Gdańsk i Gdynia — swój atut widzi w geografii. Nadmorskie położenie stało się fundamentem specjalizacji w technologiach morskich i cyberbezpieczeństwie. Pomorski Park Naukowo-Technologiczny w Gdyni oraz Gdański Park Naukowo-Technologiczny tworzą środowisko dla firm budujących systemy nawigacyjne, rozwiązania portowe i zaawansowaną elektronikę.

Poznań to kolebka polskiego e-commerce — miasto, w którym powstały największe krajowe platformy handlowe i usługowe. Równocześnie Poznański Park Naukowo-Technologiczny, jako pierwszy w Polsce, połączył naukę z biznesem na tak dużą skalę, oferując unikalne usługi laboratoryjne, w tym ekstrakcję nadkrytycznym CO₂ na potrzeby biotechnologii i chemii.

Katowice przechodzą najtrudniejszą i zarazem najbardziej spektakularną metamorfozę: z centrum przemysłu ciężkiego w stolicę technologii kreatywnych. Symbolem tej przemiany jest budowa Katowickiego Hubu Gamingowo-Technologicznego na terenie dawnej kopalni „Wieczorek”. Projekt, zasilony ponad 400 mln zł z funduszy unijnych, ma przekształcić poprzemysłowy teren w tętniącą życiem Dzielnicę Nowych Technologii: centrum e-sportu, gier wideo i produkcji filmowej.

Z kolei Łódź, dawna tkacka stolica Polski, stawia dziś na technologie ICT i nowoczesną logistykę. Jej argument przetargowy to geografia: węzłowe położenie na skrzyżowaniu głównych szlaków komunikacyjnych kraju.

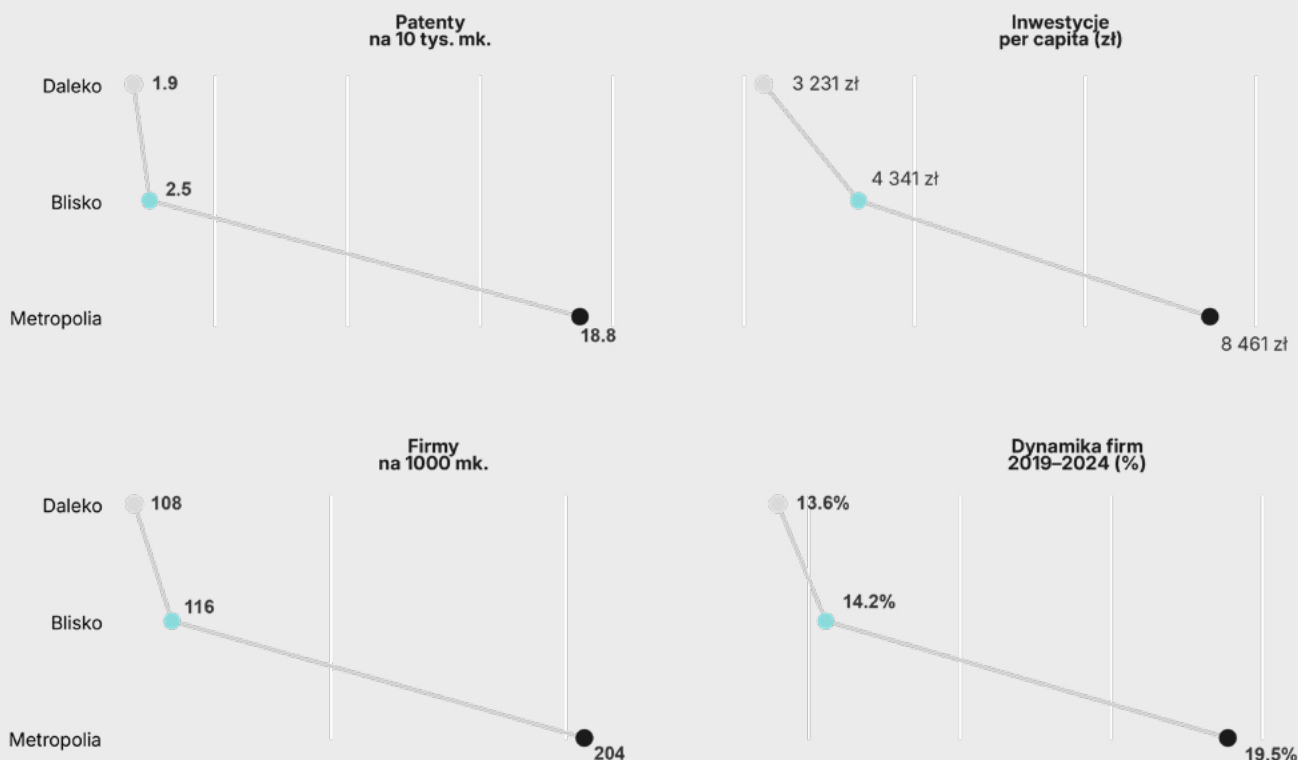
Inwestycje i innowacje

Technologiczny potencjał metropolii przekłada się na wymierne liczby. Jednym z najlepszych wskaźników jest poziom inwestycji per capita — pokazujący, jak dobrze przeciętny pracownik jest wyposażony w maszyny, urządzenia, oprogramowanie i pozostały majątek trwały służący produkcji dóbr i usług. Im wyższe inwestycje, tym wyższa produktywność, wyższe wynagrodzenia, wyższy dobrobyt.

W 2024 roku mediana inwestycji per capita w polskich metropoliach wyniosła 8,2 tys. zł. W powiatach sąsiadujących z metropoliami — tzw. obwarzankach — było to 4,3 tys. zł, a w powiatach oddalonych od dużych aglomeracji zaledwie 3,2 tys. zł. Różnica między centrum a peryferiami jest więc ponad dwuipółkrotna.

Mediana wskaźników

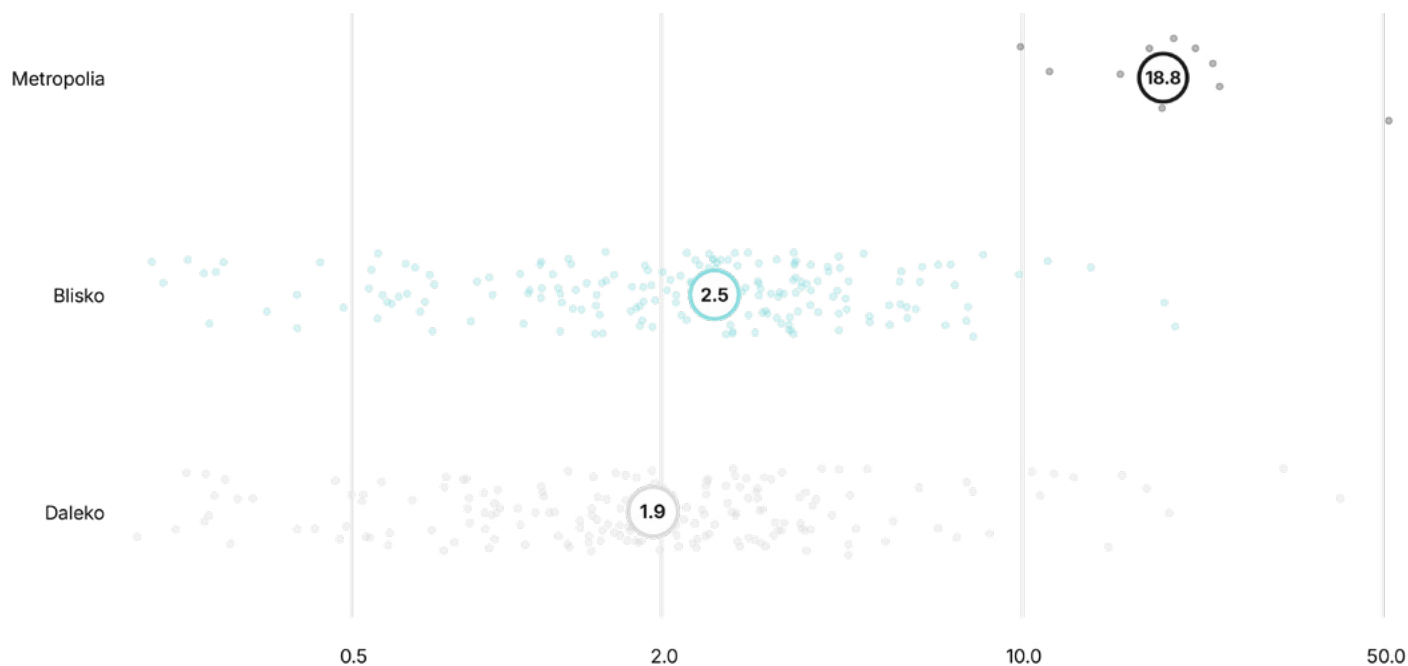
wg kategorii powiatu (2024 r.)

Źródło: opracowanie SpotData na podstawie danych GUS

W 2024 roku mediana inwestycji per capita w polskich metropoliach wyniosła 8,2 tys. zł. W powiatach sąsiadujących z metropoliami — tzw. obwarzankach — było to 4,3 tys. zł,

a w powiatach oddalonych od dużych aglomeracji zaledwie 3,2 tys. zł. Różnica między centrum a peryferiami jest więc ponad dwuipółkrotna.

Zgłoszenia wynalazków w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców

Każda kropka = jeden powiat, okrąg = mediana, dane na skali logarytmicznej.

Źródło: opracowanie SpotData na podstawie danych GUS

Podobne rozpiętości widać w aktywności innowacyjnej mierzonej liczbą patentów na 10 tys. mieszkańców. Metropolie wyraźnie dominują. Skupienie talentów, kapitału i infrastruktury badawczej tworzy efekt kumulacji, który sam

się nakręca: więcej inwestycji przyciąga więcej talentów, więcej talentów generuje więcej innowacji, więcej innowacji przyciąga więcej inwestycji. I tak w kółko.

Jakość życia

Szybki wzrost i wysokie inwestycje przekładają się na jakość życia — i to nie tylko w samych metropoliach. Indeks dobrobytu skonstruowany na podstawie trzech wskaźników — średniego wynagrodzenia, stopy bezrobocia i migracji netto — pokazuje wyraźną gradację: metropolie osiągają wartość 0,47, ich obwarzanki 0,4, a powiaty oddalone od dużych miast 0,35.

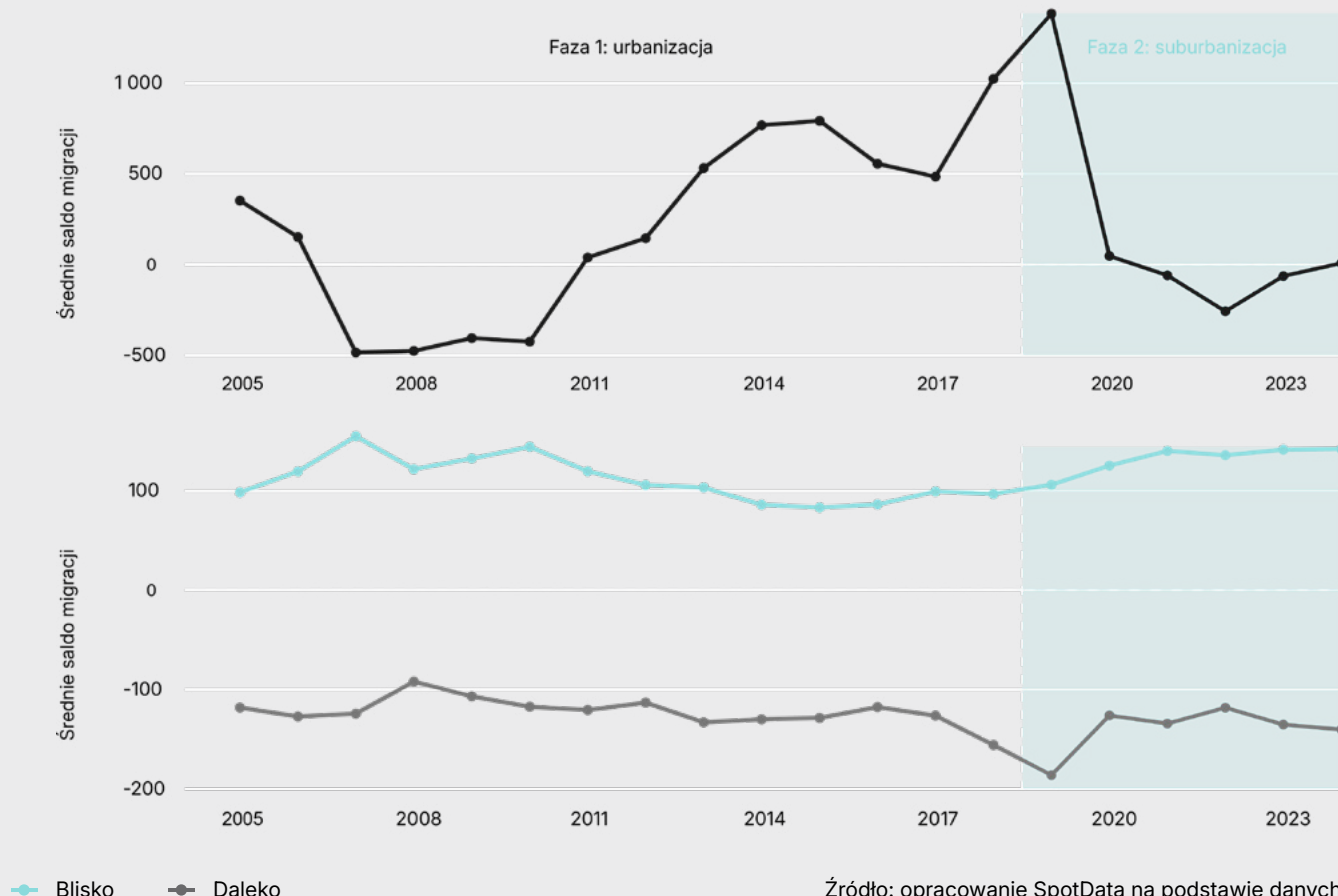
To połączenie wysokich zarobków, perspektyw zawodowych i rosnącej jakości życia sprawia, że metropolie — a właściwie ich strefy podmiejskie — stają się coraz silniejszym magnesem migracyjnym. Polska przeszła już przez pierwszą fazę urbanizacji, gdy ludzie masowo przenosili się z małych miejscowości do wielkich miast. Teraz jesteśmy w fazie drugiej: suburbanizacji. Ludzie wyprowadzają się z metropolii na obrzeża, do tak zwanych miast-sypialni, skąd dojeżdżają do pracy.

W latach 2011–2019 dominował ruch ze wsi i małych miast do metropolii, dziś coraz wyraźniej obserwujemy odpływ z metropolii do otaczających je powiatów.

To rozlewanie się wielkich miast jest typowe dla gospodarek szybko wskazujących na kolejne szczeble rozwoju. Dynamicznie rozwijające się metropolie potrzebują stałego dopływu talentów, ale ograniczona podaż ziemi i wysokie ceny mieszkań w ich centrach sprawiają, że coraz więcej ludzi szuka lokum na obrzeżach. Tam, gdzie jest więcej miejsca, jest też więcej nowych inwestycji mieszkaniowych i większa podaż, a większa podaż oznacza relatywnie niższe ceny. Do tego dochodzi zmiana preferencji. Ludzie coraz bardziej cenią sobie większy metraż i własny ogród, a możliwość pracy zdalnej sprawiła, że dalekie dojazdy do pracy przestały być barierą. Efekt jest taki, że metropolie rozlewają się poza swoje granice administracyjne.

Średnie saldo migracji

kategorii odległości od metropolii (2005-2024 r.)

Źródło: opracowanie SpotData na podstawie danych GUS

Zróżnicowanie branżowe jako bufor bezpieczeństwa

MAZURSKIE

”

PODLASKIE

*Polska gospodarka jest nie
tylko szybka i coraz bardziej
zaawansowana technologicznie,
ale też zdywersyfikowana.*

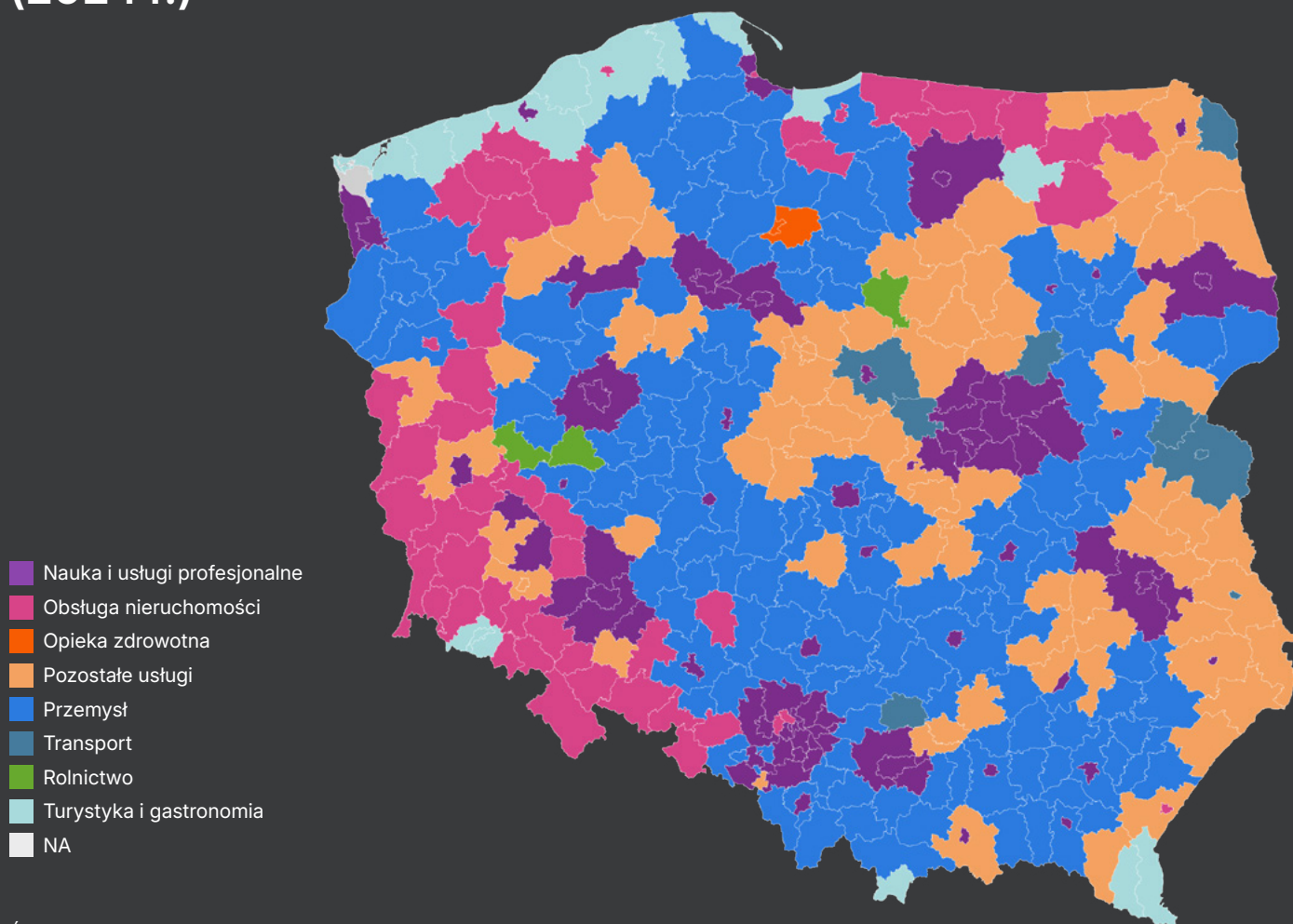
Polska gospodarka jest nie tylko szybka i coraz bardziej zaawansowana technologicznie. Jest też (a może – przede wszystkim) odporna. A jej odporność w dużej mierze wynika z wyjątkowego zróżnicowania branżowego, dzięki któremu globalne wstrząsy przechodzimy mniej poturbowani niż większość krajów regionu i Unii Europejskiej.

Opanowanie szerokiego spektrum aktywności gospodarczej to — zgodnie z teorią Daniego Rodrika — kluczowy czynnik rozwoju na etapie, na którym Polska się dziś znajduje. Wąska specjalizacja może być atutem najbogatszych krajów świata. Dla nas na obecnym poziomie rozwoju siłą jest właśnie dywersyfikacja. Dywersyfikacja ta wyrosła z różnych specjalizacji polskich regionów.

Zróżnicowanie polskiej gospodarki najlepiej widać na poziomie powiatów. Jedne specjalizują się w nauce i usługach profesjonalnych, inne są bastionami przemysłu, jeszcze inne wyrosły na centra logistyczne i magazynowe, a kolejne — dzięki swojemu położeniu geograficznemu — stały się liderami turystyki i gastronomii. Mapa dominujących sektorów według liczby firm w każdym powiecie — z wyłączeniem handlu i budownictwa, które ze swej natury są wszechobecne, bo ludzie zawsze muszą gdzieś mieszkać i coś kupować — pokazuje Polskę jako kraj o bogatej mozaice gospodarczej.

Sektor z największą liczbą firm

dane dla powiatów
(2024 r.)

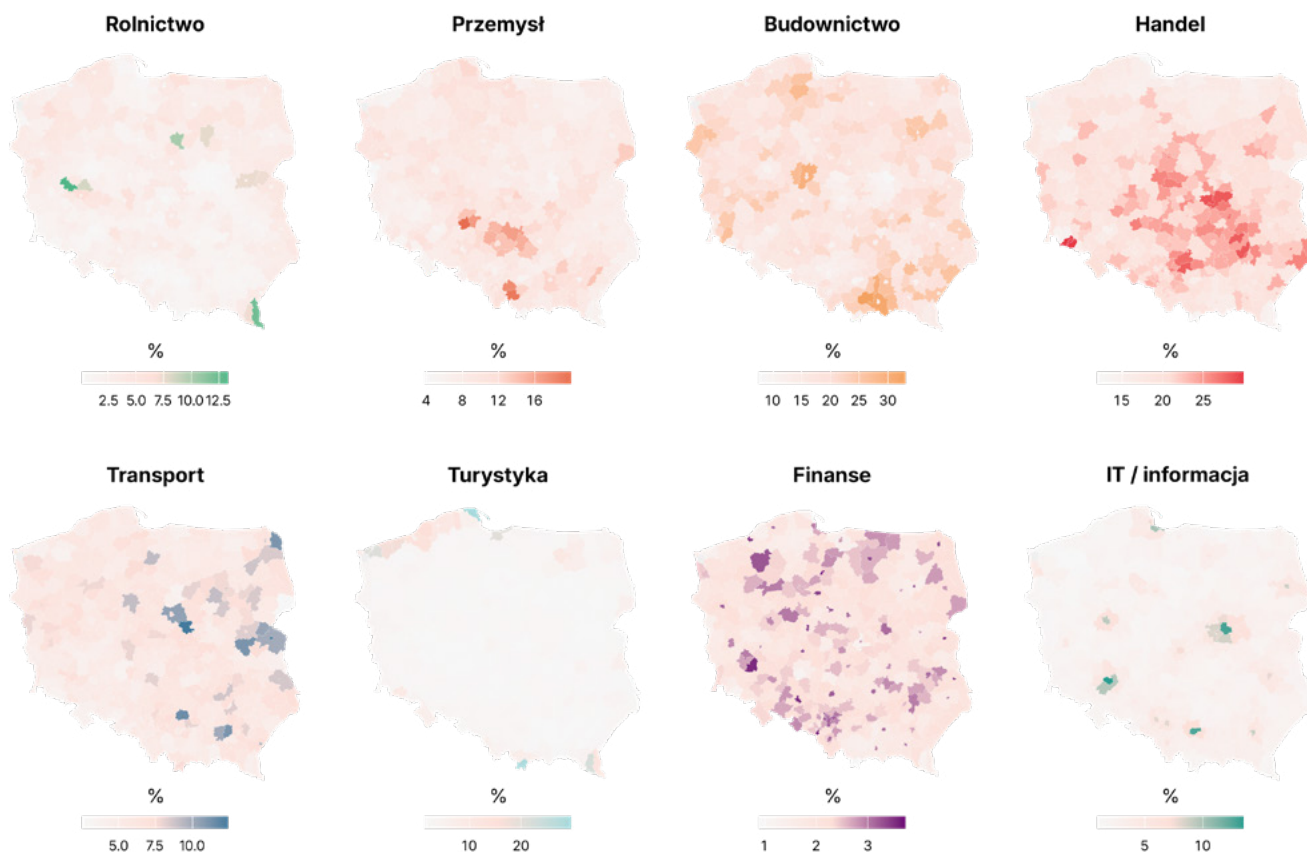
Te specjalizacje nie konkurują ze sobą, a raczej się uzupełniają. Powiat przemysłowy potrzebuje logistyki sąsiedniego powiatu transportowego. Centrum usług profesjonalnych żyje z obsługi okolicznego przemysłu. Bardzo pozytywnym zjawiskiem jest właśnie dominujący udział nauki i usług profesjonalnych w całym ekosystemie biznesowym widoczny w dużych aglomeracjach takich jak Poznań i powiat poznański, Katowice i okolice, Warszawa, Kraków, Wrocław czy Białystok. Jest to potwierdzenie tezy z poprzedniego rozdziału – każda metropolia wykształciła w ostatnich dekadach swoje zaawansowane specjalizacje technologiczne, które pozwalają zwiększać wartość dodaną w polskiej gospodarce.

Przy czym cyfryzacja i wzrost kompetencji zaczyna przenikać również do mniejszych ośrodków. Do okolic

Bydgoszczy, Torunia czy Olsztyna. Tam nauka i usługi biznesowe także zaczynają odgrywać istotną rolę.

Kolejna mapa rozkłada polską gospodarkę na czynniki pierwsze, pokazując, jak duży udział w ogólnej liczbie firm ma każdy z sektorów w poszczególnych powiatach. Przemysł to przede wszystkim domena Górnego Śląska — co nikogo nie zdziwi, ale mapa dobitnie przypomina, jak głęboko ta specjalizacja jest wpisana w tkankę regionu. Handel koncentruje się w centralnej i wschodniej Polsce, transport dominuje wzdłuż wschodnich rubieży kraju, z kolei branża finansowa rozłożona jest bardziej równomiernie, choć z wyraźnymi zagęszczeniami w większych ośrodkach miejskich. Ciekawie prezentuje się mapa IT, sektora najbardziej zaawansowanego technologicznie. Tu wyróżniają się trzy ośrodki: Warszawa z otoczeniem, Kraków i Wrocław.

Udział firm danej sekcji PKD (sektora) w ogólnej liczbie firm (2024 r.)

Tę różnorodność widać też w danych o udziale sektorów w łącznych przychodach firm według województw. Przetwórstwo przemysłowe i handel pełnią co prawda dominującą rolę — w województwie warmińsko-mazurskim przemysł generuje aż 68 proc. przychodów ogółem, w lubuskim 66 proc., w świętokrzyskim 57 proc., a w sumie w dziesięciu województwach jego udział przekracza 50 proc. — ale agregat ten bywa mylący. W ramach szerokiej kategorii „przemysł” kryją się dziesiątki różnych branż. I właśnie ta wewnętrzna różnorodność jest prawdziwą miarą dywersyfikacji.

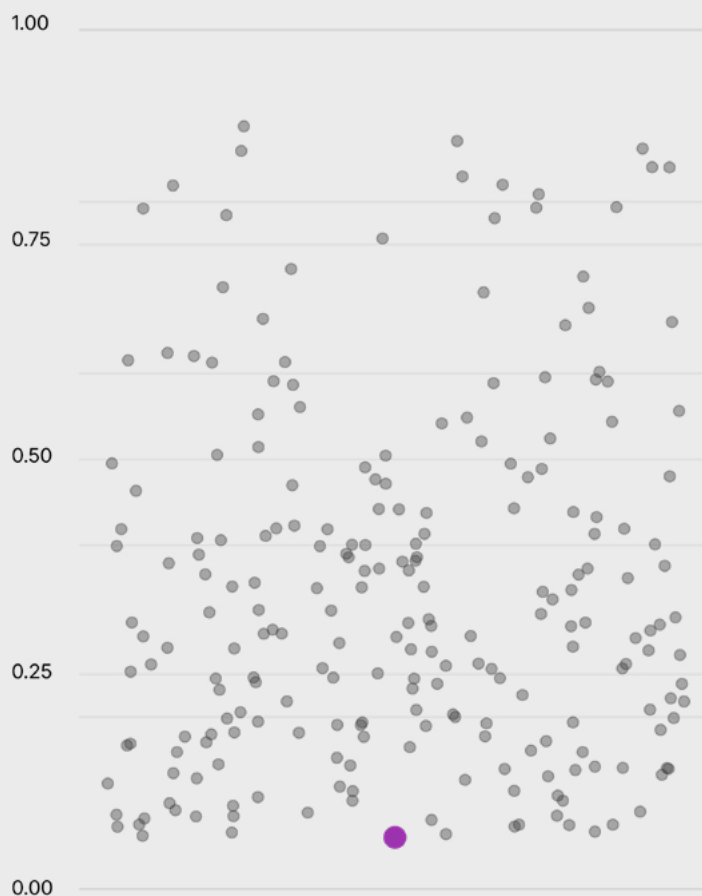
Najlepiej ilustrują to dane UNCTAD dotyczące struktury eksportu. Polska ma najbardziej zdywersyfikowany eksport towarowy na świecie¹. W 2024 roku wskaźnik dywersyfikacji wyniósł 0,06 — im niższa wartość, tym szerzej rozłożony

eksport. Na kolejnych miejscach znalazły się Włochy (0,062) i Chorwacja (0,066), a za nimi Francja, Dania czy Tajlandia. Żaden pojedynczy sektor nie dominuje na tyle, by jego kryzys zachwiał całą gospodarką. To właśnie dlatego, gdy świat zmagał się z konsekwencjami światowego kryzysu finansowego w 2008 roku, pandemicznymi turbulencjami w łańcuchach dostaw w latach 2020–2021 czy szokiem energetycznym po 2022 roku, polska gospodarka okazywała się zaskakująco odporna.

Specjalizacje poszczególnych powiatów i województw nie wykluczają się wzajemnie. Przeciwnie. One sumują się w ogólnokrajową dywersyfikację, która jest jedną z największych przewag konkurencyjnych polskiej gospodarki. I tej przewagi nie powinniśmy lekkomyślnie się wyzybywać.

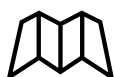
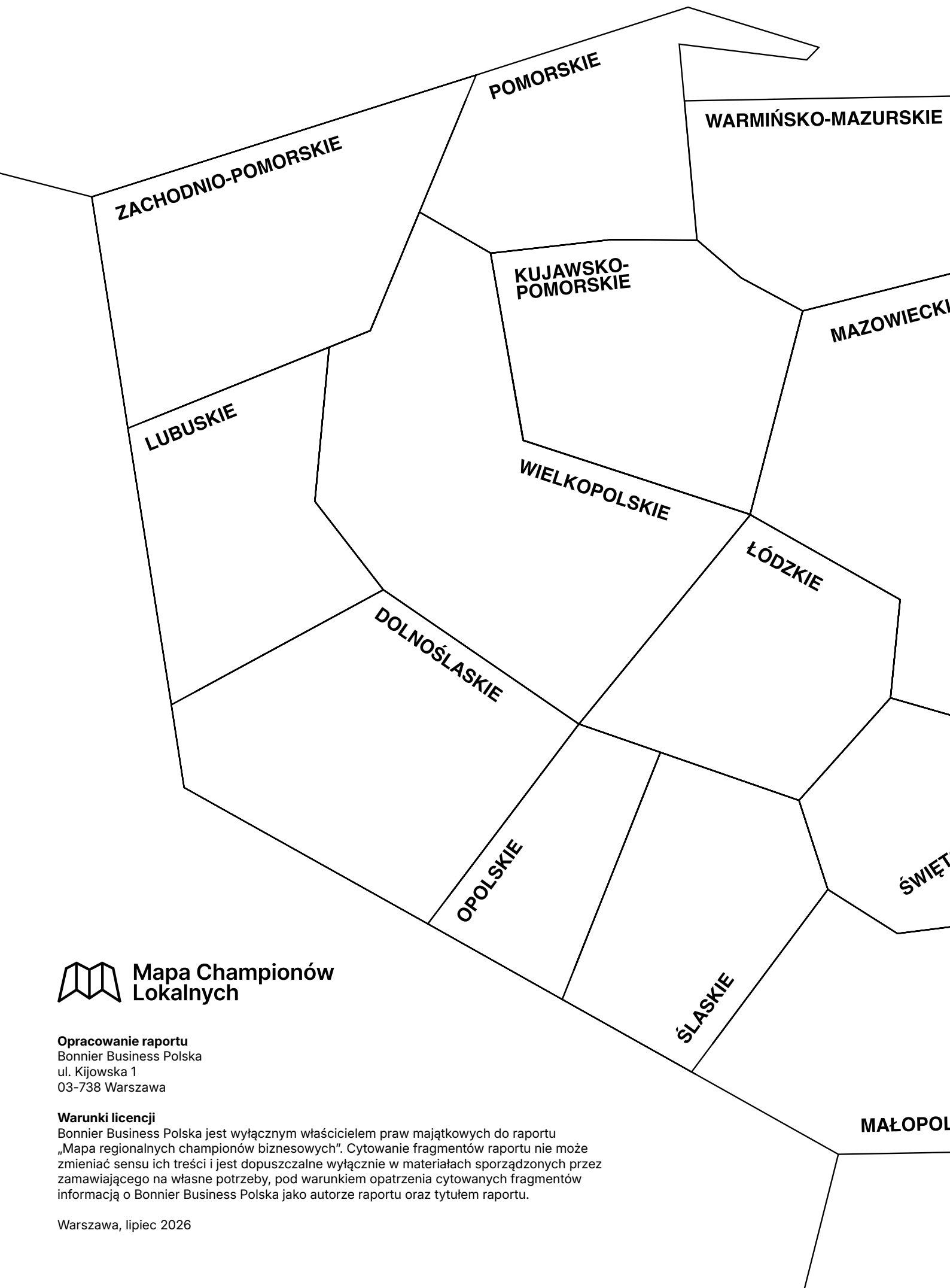
Indeks dywersyfikacji eksportu (2024 r.)

Im niższy tym większa dywersyfikacja,
Polska = czerwona kropka,
inne kraje świata = szara kropka

Źródło: opracowanie SpotData
na podstawie danych Eurostatu

¹ <https://unctadstat.unctad.org/datacentre/dataviewer/US.ConcentDiversIndices>

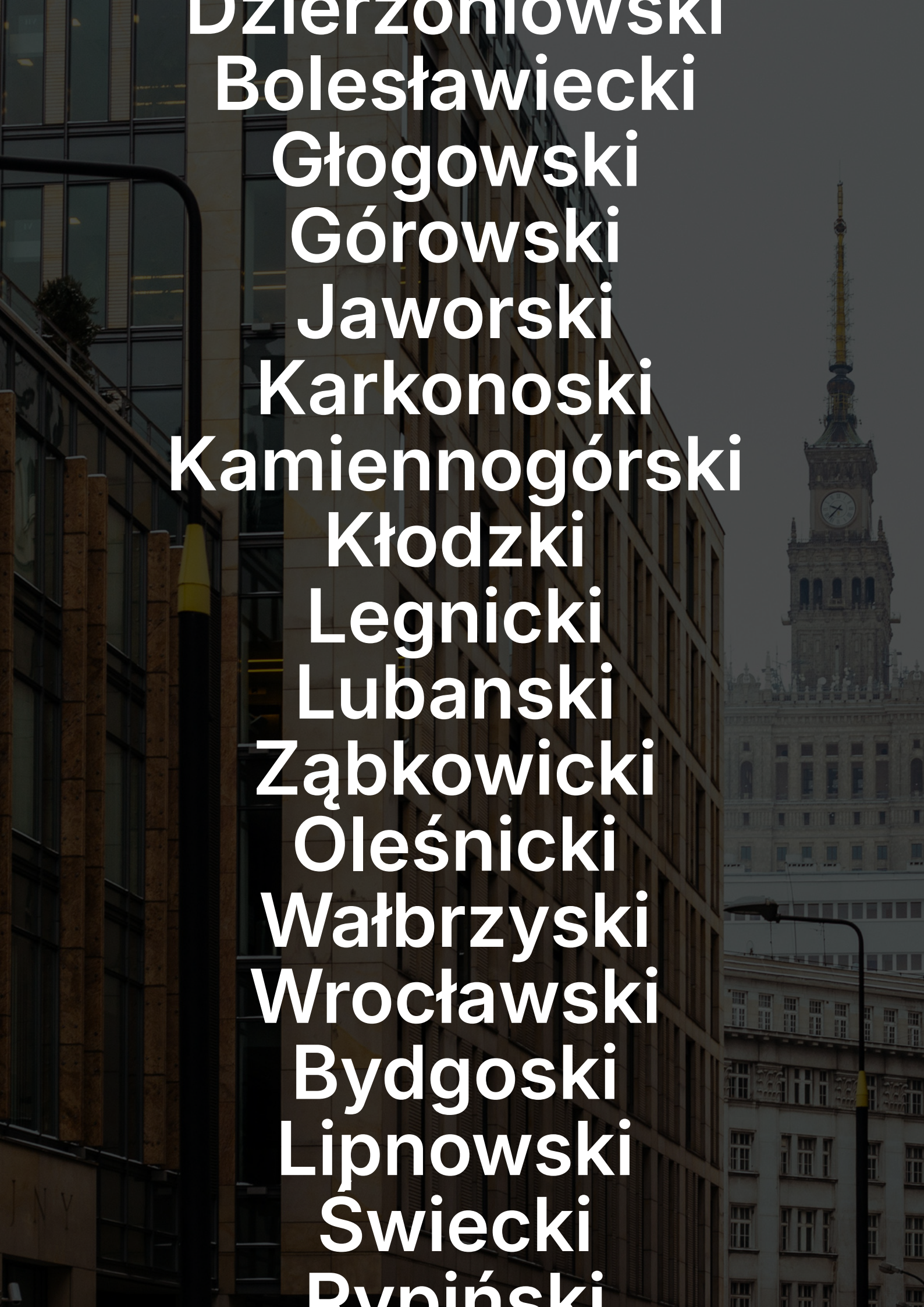
Mapa Championów Lokalnych

Opracowanie raportu
Bonnier Business Polska
ul. Kijowska 1
03-738 Warszawa

Warunki licencji

Bonnier Business Polska jest wyłącznym właścicielem praw majątkowych do raportu „Mapa regionalnych championów biznesowych”. Cytowanie fragmentów raportu nie może zmieniać sensu ich treści i jest dopuszczalne wyłącznie w materiałach sporządzonych przez zamawiającego na własne potrzeby, pod warunkiem opatrzenia cytowanych fragmentów informacją o Bonnier Business Polska jako autorze raportu oraz tytułem raportu.

Warszawa, lipiec 2026

Dzierżoniowski
Bolesławiecki
Głogowski
Górowski
Jaworski
Karkonoski
Kamiennogórski
Kłodzki
Legnicki
Lubanski
Ząbkowicki
Oleśnicki
Wałbrzyski
Wrocławski
Bydgoski
Lipnowski
Świecki
Ryniński